

חיסון ישועה

הגדה של פסח בליל הישועות המתנוצץ מתוך החיסונים
בפסח תשפ"א

הרב דורון קואר

ערב פסח תשפ"א.

מה נשתנה עם ישראל משאר העמים?
שנברא בלילה אחד ביציאה דרמטית מתוך
הכלא המצרי ששעבד אומה שלמה תחתיו
בעבודת פרך ודיכוי רוחני ואתני, וישראל בבת
אחת יוצאים לחירות בניסים גדולים.

מה נשתנה עם ישראל השנה מכל העמים?
שאזרחי מדינתו התחסנו באופן פלאי כזה
שאי אפשר למצוא בשום אומה ולשון.
המיוחדות הישראלית בחיסונים מזכירה לנו
מהו חוסן, או כפי שאומר הנביא:

(ו) וְהָיָה אֱמוּנַת עֲתִידְךָ חֶסֶן יְשׁוּעַת חֲכָמַת וְדַעַת
יִרְאַת יְהוָה הִיא אוֹצָרוֹ: (ספר ישעיה פרק לג)

אמונת עיתך הוא האור המיוחד שבא עם
הזמן המיוחד, האור החירותי של פסח
שמביא עימו את חסן הישועות - הנקודה
החירותית שהתעוררה בעולם עם יציאתו של
עם ישראל ממצרים, האמונה שאפשר לשבור
את אזיקי הדיכוי, את מעמד ה'אדונים',
ולצאת לחירות שלמה, זוהי הישועה האמיתית
של החיים שאנו שואפים לחיות אותם.

נעבור השנה בין אמרותיה של ההגדה
הנצחיים, אלו שבכל דר ודר חייב אדם
לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים
בקריאתם, ונראה את אותו החוסן המיוחד
הישראלי שאנו זוכים לו השנה.

הדברים שיופיעו בהגדה זו הם על דעתי
ומחשבותי בלבד,

תגובות יתקבלו בשמחה במייל:

kolerdoron@gmail.com

דורון קולר

סִבְרִי מֵרֵנָּה וְרַבֵּנָּה וְרַבּוֹתֵי

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמַמְנוּ מִכָּל לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וְתַתֵּן לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (בְּשִׁבְתְּ: שְׁבֻתוֹת לְמִנוּחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חַגִּים וְזִמְנִים לְשִׂשְׁוֹן, אֶת יוֹם (הַשְּׁבֻת הַזֶּה וְאֶת יוֹם) חַג הַמִּצְוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתֵנוּ (בְּאַהֲבָה), מְקַרָּא קֹדֶשׁ, זִכָּר לִיצִיאַת מִצְרַיִם. כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים, (וְשִׁבְתְּ) וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשְׁךָ (בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן), בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשְׁוֹן הִנַּחְלָתָנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקִדֵּשׁ (הַשְּׁבֻת וְ)יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינִים.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחֵינִי וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנוֹ הַזֶּה.

הקידוש הוא מעבר מהחול אל הקודש, ממה שהיה, למשהו אחר, נקודה של שינוי!

חיסון הוא שינוי במערך החיים הפנימיים של האדם, עד עתה היה ללא הנוגדנים, ומעתה הוא כולל אותם, הוא עבר שינוי פנימי מהותי, גם אם איננו חש אותו כל העת, ועיקרו של השינוי הוא ביכולת שלו לעמוד כנגד מתקפות המחלה.

אשר קדשנו במצוותיו וציוונו לשבת בלילה הזה עם המצות ובחר בנו מכל העמים לספר באותה יציאת מצרים שהפכה אותנו לישראלים, בעת ובזמן הזה בתצורתו המיוחדת, נחשוב לעצמנו מה נשתנה הסדר הזה מכל הסדרים ונתמלא בהתרגשות של קדושה לכך שאנו יכולים להסב כעם חופשי בארצנו, חווים את ההרגשה המודרנית של לצאת מהסגר אל החופש, מסגירות לפתיחות, ולאכול את המצות והמרורים כמסורתנו בכל דר ודר.

קִדְשׁ

וְרַחֵם

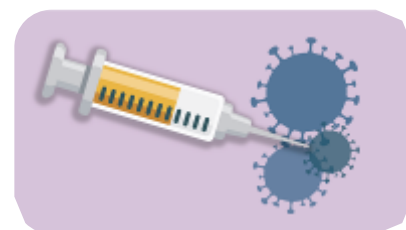
נוֹטְלִין אֶת הַיָּדִים וְאֵין מְבָרְכִין
”עַל נְטִילַת יָדַי”.

כִּרְפֵּס

טוֹבְלִין כִּרְפֵּס פָּחוֹת מִכֶּזֶיִת בְּמִי
מַלַּח, וּמְבָרְכִין:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרִי הָאֲדָמָה.

יַחַץ

בַּעַל הַבֵּית יִבְצֵעַ אֶת הַמִּצְוָה
הָאֲמֻצָּעִית לְשֵׁתִים וּמִצְפִּין אֶת
הַחֲצִי הַגָּדוֹל לְאַפִּיקוֹמָן.

הִרְחִיצָה הִיא סוּג שֶׁל חִיסוֹן! הִיא מְבַצֶּעַת פְּעוּלַת
מִנַּע בְּלִהְסִיר אֶת הַמְּזִיקִים מִיָּדֵינוּ, הִיא מוֹבִילָה קו
שְׂאוֹמֵר - חֲשׁוֹב לִפְנֵי שְׁמַתְחִילִים לִבְנוֹת אוֹ לִיַּצֵּר
מִשְׁהוּ, לִרְאוֹת שְׁאֵנָחֵנוּ לֹא נִגּוּעִים בְּמַעַכְבִּים
שִׁישְׁבָּשׁוּ אֶת הַצִּיּוּמוֹת וְהַפְּעוּלָה הַנִּכּוֹנָה.

הַנְטִילָה הִיא הַפְּרָדָה בֵּין פְּעוּלוֹת שֶׁהֵיוּ לֵאלּוֹ שִׁהְיוּ,
הַכְנָה לְשֵׁלֵב אַחֵר, הַזְדַּמְנוֹת לְהִיכַנס מִחדֵשׁ אֶל מֵה
שֶׁנַּעֲשֶׂה עֲכָשִׁיו, וְלֹא לְהַמְשִׁיר כְּמוֹכֵן מֵאֲלִיו.

הַכִּרְפֵּס הוּא סוּג שֶׁל מִתְאַבֵּן שֶׁתִּפְקִידוֹ לְעוֹרֵר אֶת
הַתִּיאָבוֹן בְּתַחִילַת הָעֶרֶב. בְּכָל הָעֶרֶב הַזֶּה אֵנָחֵנוּ
מְעוֹרְרִים שְׁאֵלוֹת וְתִהְיוֹת בְּמִטְרָה לְבָרֵר אֶת מֵהוּתָהּ
שֶׁל יְצִיאַת מִצְרַיִם וְלִידָתוֹ שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. הָאִירוֹעַ
הַכִּי מְשַׁמְעוֹתִי בְּעוֹלָם.

וּבְדוֹרֵנוּ אֵנּוּ מְעוֹרְרִים בְּחִיסוֹנִים אֶת הַמְּעַרְכָּת
הַפְּנִימִית שֶׁבָּנוּ שֶׁתִּגִּיב לְקִרְאוֹתָם וְתִכֵּן עֲצָמָה
בְּנוֹגְדָנִים לְמַחֲלָה, וְיִכּוּלִים אֵנּוּ לְלַמּוֹד, שְׂכָדִי לְהִגִּיעַ
אֶל הַיְשׁוּעָה וְלִמָּה שְׁאֵנּוּ מִצְפִּים, אֵנּוּ צְרִיכִים לְעוֹרֵר
אֶת הַחַיִּים, לְהַזְכִּיר לְעַצְמָנוּ מִי אֵנָחֵנוּ וּמֵהֶם
כּוֹחוֹתֵינוּ.

בְּפְעוּלַת הַיַּחַץ אֵנּוּ מְשַׁתְּמָשִׁים בְּחֶלֶק אֶחָד בְּתַחִילַת
הָעֶרֶב וּבְחֶלֶק הַשֵּׁנִי בְּסִיוָמוֹ לְהַגְבִּיר אֶת אִפְקֵט
הַחִיבוֹר שֶׁלָּנוּ לְמִצְוָה, שֶׁתַּחֲתוֹם אֶת הָעֶרֶב וְתִשְׁאִיר
זָכָר.

כֵּךְ עוֹבֵד גַּם הַחִיסוֹן, מִנֵּה רֵאשׁוֹנָה שְׁעוֹשָׂה רֵמָת
הַגָּנָה מְסוּיִימָת וְלֵאחֵר מְסַפֵּר שְׁבוּעוֹת מִנֵּה שְׁנִיָּה
שֶׁמַּחֲזַקֶּת מְאֹד אֶת הַהִגָּנָה וּמִשְׁאִירָה אוֹתָהּ יְצִיבָה.

רחצה וכרפס - העמקה

רחיצה בארמית היא בטחון! ואם נשאל מה הקשר בין רחיצת הידים ובין הבטחון, הרי שאחד מהדברים שבני האדם מרגישים בהם את עוצמתם הוא בתחושת 'כוחי ועוצם ידי'. עולמנו הוא מעשי, וכשמצליחים לעשות משהו, ישנו סיפוק עצום שמביא להרגשה שרק פעולותי הן אלו שהביאו לתוצאה.

במיוחד באדם טבועה הרגשה זו, שכן האדם צריך לטרוח הרבה על מנת להגיע למזונותיו האיכותיים. הלחם מצריך זריעה, טיפוח, קצירה, דישה, טחינה, בלילה, אפיה. בצורה שכזו, מוטבעת באדם ההרגשה שפעולותיו מעצבות את הכל. אבל, כפי שהראתה לנו הקורונה, זה אף פעם לא נכון. המוני אנשים שהתפרנסו בצורה מכובדת, ברגע אחד איבדו את מקור פרנסתם בגלל השינויים העולמיים שחוללה המגיפה.

נטילת הידיים מעבירה לנו מסר שאנו צריכים לטהר את הידיים, כלומר, את העשייה שלנו, שבכל עת ובכל רגע שאנחנו ניגשים אליה לא נעשה אותה בבטחון שאנחנו יודעים מה שאנחנו עושים, אלא, שתמיד יהיו לנו כוונות טובות לעשות יותר נכון וטוב, ונבין שלעולם הדברים אינם תלויים רק בנו, אלא, במערכת העולמית הכוללת, ואם אנו נוספים בה טוב, הרי שהיא תהיה טובה יותר, ומהטוב הגדול, מהנהגת הבורא, יחזור אלינו הטוב.

בליל הסדר שבו ישנן כמה אכילות של מצוה, אנחנו נוטלים את ידינו פעמיים. ובפעם הראשונה דווקא על אכילה של ירק (כרפס), שהוא איננו מצריך עבודה רבה שלה אדם, ולכן, בערב זה מתעצמת האמונה שלנו שיש לנו שותפים להצלחה בחיים, שהליווי של הבורא את עם ישראל הוא תכונה קבועה של המציאות, וכל אחד מאיתנו צריך ליטול בה חלק שיוסיף טוב בגוון שלו.

מגלה את המצות, מגביה את הקערה ואומר בקול רם:

זיכרון המצות- זהו הלחם שאכלו אבותינו במצרים! לעם ישראל זיכרון מדהים! מי שזוכר את העבר, מי שלוקח מכל מה שקורה בו נקודה לעצמו, הרי שיכול הוא להיות נצחי.

נצחי ונצחוני - הכח לנצח את המחלות הוא הזיכרון שנצבר במאגר החיסוני של הגוף. הזיכרון הישראלי שלנו מכיל בתוכו את כל הבעיות שבעולם שבכל דור ודור קמו עלינו לכלותינו. ומתוכן יש לנו כח אדיר לעמוד כנגד כל התעוררות חדשה של שנאה וצרות.

לילה של השתנות, של מיוחדות. תכונתה של המחלה שהיא מוצאת כל מיני פרצות במצב הנוכחי והקבוע שלנו, ועד שלא נדע כיצד למנוע את אותו הפרצות, היא מתנפלת ומכה אותנו.

בכר, דוחפת אותנו המחלה להשתנות ולא להישאר כפי שאנחנו - להיות אחרים.

יום ההולדת של עם ישראל מזכיר לנו שנולדנו כאומה שונה, ביציאה דחופה, ודרכנו בחיים להשתנות תמיד.

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי ויכל, כל דצריך ייתי ויפסח. השתא הכא, לשנה הבאה בארעא ד'ש'ראל. השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין.

מסיד הקערה מעל השלחן, מוזגין כוס שני וכאו הבו או אחד מן המסבים שואל:

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות??

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה - כלו מצה!

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, - הלילה הזה מרור!

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, - הלילה הזה שתי פעמים!

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין, - הלילה הזה כלנו מסבין!

מניח את הקטרה על השלחן. המצות תהיינה מגלות בשעת אמירת ההגדה.

עבדים היינו לפרעה במצרים, ויוציאנו יי אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה. ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו זקנים, כלנו יודעים את התורה, מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח.

בזרוע נטויה - כך עושים חיסון. כדי להיעקר מתור העבדות נדרשה פעולה משמעותית ועוצמתית. העבד אינו יכול לצאת לבדו, נדרש כח אדיר שיטול אותו ממעמדו ויאפשר לו לשבור את המסגרת שהוא בתוכה. המסגרת מוחזקת בכח על ידי המשעבד. כדי לצור נוגדנים חדשים, צריך חיסון מבחוץ שמאפשר לגוף לפתח יכולות לחימה שלא היו מפותחות בו.

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק, והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

כל אותו הלילה - לילה שלם עוסקים גדולי הדור בלימוד יציאת מצרים, עד שתלמידיהם צריכים לעורר אותם לכך שעלה היום. נראה שכל עוד היה הדבר תלוי בהם היו ממשיכים. יודעים חכמי ישראל שההעמקה בסוד הישראליות שהתגלתה ביציאת מצרים היא מאמצת את הכח לחיים בהווה, היא מחסנת את הנשמה הלאומית.

אמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא: שנאמר, למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך, ימי חייך - הימים, כל ימי חייך - הלילות. וחכמים אומרים: ימי חייך - העולם הזה, כל ימי חייך - להביא לימות המשיח.

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם, בְּרוּךְ הוּא. בְּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא.

כִּנְגַד אֲרֻבַּעַה בָּנִים דְּבִרָה תּוֹרָה. אֶחָד חֲכָם, וְאֶחָד
רָשָׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שָׂאִינוּ יוֹדַע לְשֹׂאוֹל.

חֲכָם מָה הוּא אוֹמֵר? מָה הָעֵדוּת וְהַחֲקִים
וְהַמְשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יי אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם? וְאִי אֶתָּה
אָמַר לוֹ כִּהְלַכְתָּ הַפֶּסַח: אִין מַפְטִירִין אַחֵר הַפֶּסַח
אֲפִיקוֹמִין.

רָשָׁע מָה הוּא אוֹמֵר? מָה הָעֵבֻדָה הַזֹּאת לָכֶם?
לָכֶם – וְלֹא לוֹ. וּלְכִי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכָּלָל
כִּכֵּר בַּעֲקָר. וְאִי אֶתָּה הִקְהָה אֶת שְׁנֵי וְאָמַר לוֹ:
בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם. לִי – וְלֹא
לוֹ. אִילוּ הָיָה שָׁם, לֹא הָיָה נִגְאָל.

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר? מָה זֹאת? וְאִמְרַת אֱלֹוִ: בְּחֻזֶּק
יָד הוֹצִיאָנוּ יי מִמִּצְרַיִם, מִבֵּית עַבְדִּים.

וְשָׂאִינוּ יוֹדַע לְשֹׂאוֹל – אֶת פֶּתַח לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בַּעֲבוּר זֶה
עָשָׂה יי לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם.

יְכוֹל מִרְאֵשׁ חֹדֶשׁ, תִּלְמִיד לּוֹמֵר בַּיּוֹם הַהוּא, אִי בַיּוֹם הַהוּא יְכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם, תִּלְמִיד לּוֹמֵר בַּעֲבוּר
זֶה – בַּעֲבוּר זֶה לֹא אִמְרַתִּי אֶלָּא בִשְׁעָה שֶׁיֵּשׁ מִצָּה וּמִרְדּוֹר מִנְחִים לְפָנֶיךָ.

מִתְחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְעַכְשָׁיו קִרְבָנוּ הַמָּקוֹם לְעִבְדָתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
אֶל כָּל הָעָם, כֹּה אָמַר יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: בַּעֲבֹר הִנֵּהר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, תִּרְחַ אֲבִי אֲבִרָהֶם
וְאֲבִי נַחֲוֹר, וַיַּעֲבֹדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים. וְאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבִרָהֶם מֵעֵבֶר הִנֵּהר וְאוֹלֶךְ אוֹתוֹ בְּכָל

אָרץ כְּנָעַן, וְאַרְבֵּה אֶת זֶרְעוֹ וְאֶתָּן לוֹ אֶת יִצְחָק, וְאֶתָּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו. וְאֶתָּן לְעֵשָׂו אֶת הָר שֶׁעִיר לְרֵשֶׁת אֹתוֹ, וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם.

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָשַׁב אֶת הַקֵּץ, לַעֲשׂוֹת כְּמֵה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אֲבִינוֹ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁנֶּאֱמָר: וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם, יָדַע תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וַעֲבָדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה. וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי וְאַחֲרַי כֹּן יֵצְאוּ בִּרְכָשׁ גָּדוֹל.

מִכֶּסֶה אֶת הַמִּצְוֹת וּמַגְבִּיהַ אֶת הַכּוֹס.

וְהִיא שֶׁעֲמִידָה לְאַבּוֹתֵינוּ וְלָנוּ! שֶׁלֹּא אֶחָד בְּלִבָּד עָמִיד עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתָנוּ, אֲלֵא שְׁבָכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתָנוּ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילָנוּ מִיָּדָם.

לאבותינו ולנו - אם ישנו משהו בולט בישראליות היא הנרדפות שלה מאברהם אבינו ועד ימינו אנו. אין עוד עם בעל כל כך הרבה כוחות לעמוד למול הרדיפות והעלילות. ובכח עליון זה שמלווה את האומה ושומר עליה מכל פגע-רכש ישראל חוסן לאומי.

ולכן, צא ולמד - חייבים אנו להבין את היסוד הישראלי שלנו, כי הוא זה הנותן לנו לעשות חיל, להיות מלאים בכוחות להתמודד נכון למול האתגרים.

ראיתי ראיון עם ראש חברת פיזר שסיפר שהחליטו לבחור במדינת ישראל כראשונה שבה יופצו החיסונים, כיון שראו שיש לישראל נסיון עשיר מאוד בהתמודדות עם משברים בסביבה שבה עם ישראל חי. מי שיודע להתמודד, יכול לצאת ממשבר הקורונה מהר יותר.

יְיִחַם הַכּוֹס מִיָּדוֹ וַיִּגְלֶה אֶת הַמִּצְוֹת.

צֵא וּלְמַד מֵה בִּקֵּשׁ לִבְנוֹ הָאֶרֶמִי לַעֲשׂוֹת לַיַּעֲקֹב אֲבִינוֹ. שֶׁפִּרְעֹה לֹא גָזַר אֲלֵא עַל הַזְּכָרִים וְלִבְנוֹ בִּקֵּשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל, שֶׁנֶּאֱמָר: אֶרֶמִי אֲבִד אֲבִי, וַיֵּרֶד מִצְרַיִם וַיִּגֵּר שָׁם בְּמִתִּי מֵעַט, וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל, עָצוּם וְרַב.

וַיֵּרֶד מִצְרַיִם – אָנוּס עַל פִּי הַדְּבָר.

וַיִּגֵּר שָׁם – מְלִמֵּד שֶׁלֹּא יָרֵד יַעֲקֹב אֲבִינוֹ לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם אֲלֵא לְגוֹר שָׁם, שֶׁנֶּאֱמָר: וַיֹּאמְרוּ אֵל פִּרְעֹה, לְגוֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ, כִּי אֵין מִרְעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ, כִּי כָבֵד הָרַעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עַבְדֶּיךָ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן.

תחילת סיפור ההתמודדות הישראלי הוא בכך שבני ישראל נאלצים לרדת מארצם שלא ברצונם, ולכן הם רוצים להיות גרים לזמן מוגבל, וזוכרים את השורש והמקור - ארץ ישראל. הקשר לשורש הוא מקור עוצמה אדיר.

בְּמַתִּי מַעַט – כָּמָה שְׁנָאֲמַר: בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ
אֲבוֹתֶיךָ מִצְרִימָה, וְעַתָּה שָׁמַךְ יי אֱלֹהֶיךָ כְּכֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם לְדָב.

יְהִי שֵׁם לְגוֹי – מִלְמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצִינִים שָׁם.

גָּדוֹל, עָצוֹם – כָּמָה שְׁנָאֲמַר: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ
וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מֵאֵד, וְתִמְלֵא הָאָרֶץ
אֹתָם.

וְרַב – כָּמָה שְׁנָאֲמַר: רַבְּבָה כְּצֶמַח הַשָּׁדָה נִתְּתִיךָ,
וְתִרְבִּי וְתִגְדְּלִי וְתֵבְאִי בְּעַדִּי עַדִּיִּים, שָׂדִים נָכְנוּ וְשַׁעֲרֶיךָ
צִמָּח, וְאֵת עֵרֹם וְעִרְיָה. וְאֶעֱבֹר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת
בְּדַמֶּיךָ, וְאֶמַּר לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַי, וְאֶמַּר לָךְ בְּדַמֶּיךָ חַי.

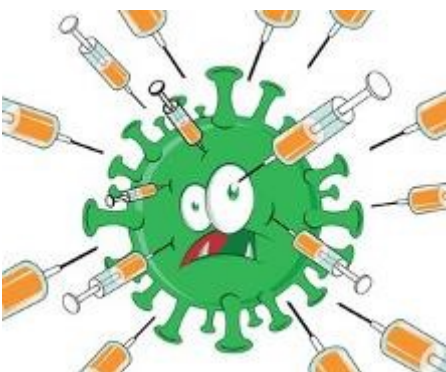
וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ, וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה.

הִרְעוּ הַמִּצְרִי חַל בְּשִׁלוֹשׁ מַדְרָגוֹת שֶׁל קוֹשִׁי:
וַיִּרְעוּ- עוֹשִׂים פְּעוּלוֹת עַל מִנַּת לְצַמֵּם אֶת עַם
יִשְׂרָאֵל - מִיתָה.

וַיַּעֲנוּנוּ - פּוֹגְעִים בָּהֶם כְּלָכְלִית כִּי שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ
לְהַרְגִישׁ עֲצָמָם כְּחוֹפְשִׁיִּים וּבְעִלֵּי יוֹכֵלֶת לַפְּעוּל.
עֲבוּדָה קָשָׁה - שֶׁמִּמְרַרֶת אֶת הַחַיִּים בְּקִשְׁיָה,
חִידְשׁוּ הַמִּצְרִים עֲבוּדָה שֶׁתִּגְרוֹם סִבָּל.

הַכּוֹחוֹת הַנִּדְרָשִׁים לְהַתְּמוּדָדוֹת בַּמִּצְרִים הֵם
בְּעֵצָם הַשְׂרִידוֹת הַפִּיזִית בַּחַיִּים, הַיּוֹכֵלֶת
לְעַצְמָאוֹת בְּתַפְקוּד, וּבְעִיקָר הַמוֹטִבְצִיָּה
הַלְּאוֹמִית, שֶׁכֵּן הַדִּיכוּי הוּא כִּנְגַד אוֹמָה וְלֹא
כִּנְגַד אָדָם זֶה אוֹ אֲחֵר.

וְלִכֵּן נִרְאֶה שֶׁכָּל הַזְּמַן עוֹלוֹת אֶצֶל הַיִּשְׂרָאֵלִים
הַשְּׂאֵלוֹת אִיר אֲנִי מִמְּשִׁיר לַחִיּוֹת כִּי־יִשְׂרָאֵלִי, אִיר
אוֹכֵל לְמַמַּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵלִיוֹתִי כִּמוֹ שֶׁאֲנִי רוֹצֶה
וְהָאֵם יֵשׁ לִי עוֹד כּוֹחוֹת נֶפֶשׁ יִשְׂרָאֵלִיִּים?

ירידת יעקב למצרים והגלות של עם ישראל - העמקה

בסיעתא דשמיא למדתי השבת (ויקהל פקודי) בזהר הקדוש דברים מופלאים שמייחס הזהר לירידת יעקב למצרים ולעם ישראל ולכן רואה אני מקום להרחיב כאן בעניין זה ולמידת החשיבות של הכח הישראלי בפעל בשעבוד מצרים:

תרגום חפשי שלי

זהר חלק ב קצח:

שָׁכְרוּ עַל יְיָ אֱלֹהָיו. שָׁכְרוּ, וְלֹא אָמַר תְּקַוְתוּ, שָׁכְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו, שִׁיבְרוּ וְלֹא אָמַר תְּקַוְתוּ וְלֹא בְטַחוּנוּ, אֲלֵא שָׁכְרוּ. אֵל תְּקַרְי שָׁכְרוּ, אֲלֵא וְלֹא בִטְחוּנוּ אֵלֵא שָׁכְרוּ. אֵל תְּקַרְי שָׁכְרוּ, אֲלֵא בִטְחוּנוּ אֵלֵא שָׁכְרוּ. דְּנִיחָא לָהּ לְצִדִּיקָיָא, לְתַכְרָא גְרַמְיָהּ, אֵלֵא שָׁכְרוּ. שֶׁנָּח לָהֶם לְצִדִּיקִים, שִׁישְׁבְרוּ אֵת וְלֹא תַכְרָא תְּכִירוּ עַל תְּכִירוּ, וְכָלֵא עַל יְיָ עֲצָמָם, וְאִפִּילוּ שָׁכְרוּ עַל שָׁכְרוּ, וְהַכֵּל לְשֵׁם ה' אֱלֹהָיו. כְּמָה דְּאָתָא אָמַר, (תהלים מה) כִּי עָלִיךְ אֱלֹהָיו כְּמוֹ שֶׁאָמַר בְּתַהִילִים כִּי עָלִיךְ הוֹרְגֵנוּ הוֹכְגֵנוּ כָּל (דף קצ"ח ע"ב) הַיּוֹם. כִּי עָלִיךְ כָּל הַיּוֹם כִּי עָלִיךְ נִשְׁאֲנוּ חֲרָפָה. נִשְׁאֲנוּ חֲרָפָה:

כְּגֻוְנָא דְיַעֲקֹב, דְּכָתִיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁכְרָא בְּמִצְרַיִם, דְּהָא תְּכִירוּ דְּגִלּוּתָא, חֲמָא דְּהָא לִיָּה בְּמִצְרַיִם, וְשִׁי תּוֹקֶפִיָּה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכֵנִי דְיַעֲקֹב סָכְלוּ תְּכִירוּ דְּגִלּוּתָא, וְלֹא אֲשַׁתְּנוּ מִגֻּוֹ רָזָא דְּמַהִימְנוּתָא דְּאֶכְהֵתְהוּ וְשִׁמָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָא בְּגִלּוּתָא רְגִילָא בְּכַוְנָה:

וְעַל דָּא כָּתִיב בְּמִשְׁנֵה, (שמות ג) וַאֲמַרוּ לִי מַה' שְׁמוֹ מַה'. בְּגִין דְּהוּא יִדְעִי לִיָּה, וְלֹא אֲנִשּׁוּ לִיָּה לְעֵלְמִין, וְסָכְלוּ תְּכִירוּ דְּגִלּוּתָא עַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֵנִי כִּי זְכִי לְפִוְרָקִין וְלִנְסִין וְלִצְתָּוִן סְגִיָּין:

מהפכה בהבנת האלוקות מוסר לנו הזהר כתכונה של עם ישראל. החיבור המיוחד שמתואר כאן מחייב את האומה לחיות אחרת, להרגיש ולהכליל את האלוקות והאמונה בתוך החיים המעשיים, עד כדי כך, שהיא עוברת משברים אדירים וקשיים נוראים, ובכל זאת, ממשיכה להיות באמונתה בתוך הקשיים. היכולת לסבול ולעמוד איתן באמונה, מתוך הרגשה שזוהי האמת הלאומית הישראלית, היא זו שהביאה לישראל את הניסים. העמידה הנכונה מעל הרציונל הטבעי של המציאות, הוא המאפשר לאחר מכן להביא ולחולל את הניסים שמעל הטבע בתוך החיים. והמופת הלאומי הזה, שכשאתה עומד על הנקודה הפנימית שלך, על האמונה שברך, למול האימפריות הגדולות ביותר, אתה מסוגל לצאת מהשעבוד העולמי הקשה ביותר לחירות של אמת שמבטאת את האישי שברך, זהו שחרור העולם מהשעבוד הכי גדול שהוא נמצא בו. זו בשורת ישראל - עם ישראל חי!

וְנִצַּעַק אֶל יי אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע יי אֶת קִלְנוּ, וַיֵּדָא אֶת עֲנִינוּ וְאֶת עֲמָלֵנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ.

וְנִצַּעַק אֶל יי אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ – כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וַיֹּאנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעֻקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה.

וַיִּשְׁמַע יי אֶת קִלְנוּ – כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם, וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם, אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב.

וַיֵּדָא אֶת עֲנִינוּ – זֶה פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֵּדָא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים.

וְאֶת עֲמָלֵנוּ – אֵלּוּ הַבְּנִיִּים. כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: כָּל הַבֵּן הַיָּלֹד הַיָּאֲרָה תִּשְׁלִיכֵהוּ וְכָל הַבֵּת תַּחֲיוּ.

וְאֶת לַחֲצֵנוּ – זֶה הַדַּחֲקָה, כָּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לַחֲצִים אֹתָם.

וַיֹּצֵאֵנוּ יי מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה, וּבְאֲתוֹת וּבִמִּפְתִּים.

וַיֹּצֵאֵנוּ יי מִמִּצְרַיִם – לֹא עַל יְדֵי מֶלֶאךָ, וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרֵף, וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, אֲלָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכֹבֶדוֹ וּבַעֲצָמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: וַעֲבַדְתִּי בָאָרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה, וְהִכֵּיתִי כָּל בְּכוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׂפָטִים. אֲנִי יי.

וַעֲבַדְתִּי בָאָרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה – אֲנִי וְלֹא מֶלֶאךָ

וְהִכֵּיתִי כָּל בְּכוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם – אֲנִי וְלֹא שָׂרֵף

וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׂפָטִים – אֲנִי וְלֹא הַשְׁלִיחַ.

אֲנִי יי – אֲנִי הוּא וְלֹא אֲחֵר.

בֵּיד חֲזָקָה – זֶה הַדָּבָר, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמָר: הִנֵּה יָד יי הוּיָהּ בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה, בַּסּוּסִים, בַּחֲמֹרִים, בַּגְּמִלִים, בַּבָּקָר וּבַצֹּאן, דָּבָר כָּבֵד מְאֹד.

וּבְזֹרַע נְטוּיָה – זֶה הַחֶרֶב, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמָר: וַחֲרַבּוּ שְׁלוֹכָהּ בְּיָדוֹ, נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַיִם.

וּבְמֶרָא גָדֹל – זֶה גְּלוּי שְׂכִינָה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמָר: אוֹ הִנֵּסָה אֱלֹהִים לָבֹא לִקְחַת לוֹ גּוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמִסֹּת בְּאֶתֶת וּבְמוֹכָתִים, וּבְמִלְחָמָה וּבֵיד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה, וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים, כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יי אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ.

וּבְאֶתֶת – זֶה הַמַּטָּה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמָר: וְאֵת הַמַּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ, אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֵת הָאֶתֶת.

וְהִגִּינוּ לְהַטִּיף טָפָה מִן הַכּוֹס בְּאֵמִירַת 'דָּם', 'וְאֵשׁ', 'וְחַיִּמְרוֹת עֲשׂוּ', עֲשׂוּ הַמַּכּוֹת, 'דָּצ"ד', 'עַד"ש', 'בָּאח"ב', בְּיָחַד ט"ו פְּעָם.

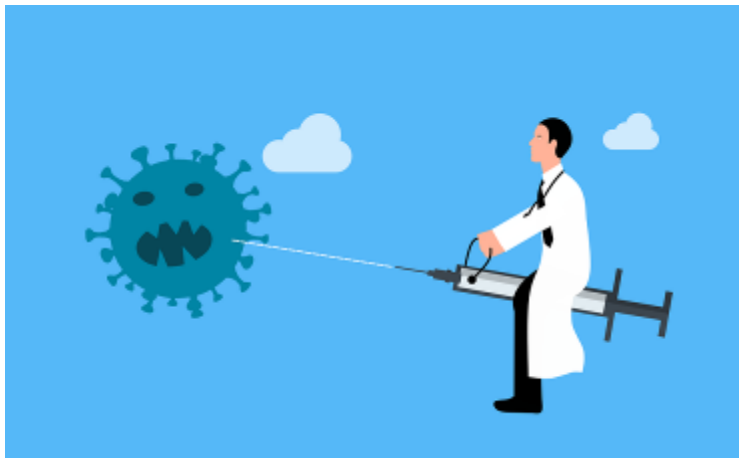
מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ

עֲשׂוּ הַמַּכּוֹת שֶׁבְּמִצְרַיִם, שֶׁהִשְׁבִּיתוּ אֶת הַיָּאֹר וְאֶת מִימָיו, פָּגְעוּ בְּגִידוֹלִים וּבְבַעֲלֵי הַחַיִּים, הִחֲשִׁיכּוּ אֶת הַשָּׁמַיִם וְהַמַּטִּירוּ בְּרֵד כָּבֵד וּמִזִּיק עַל הָאָרֶץ, הָיוּ מַכּוּוֹנוֹת לִלְמַד וּלְהַעֲבִיר מִסֵּר שְׁלִילִי לַמִּצְרִיִּם וּמִסֵּר חִיובִי לְיִשְׂרָאֵלִים.

הַמִּצְרִיִּם שֶׁאֲמוֹנָתָם הָיְתָה בַּעֲוֹלָם מְקוּבֵּעַ, שָׁבוּ הָאֵל הוּא הַצֹּאן, רָאוּ כִּיצַד כָּל הַטֶּבַע שֶׁהֵם סוֹגְדִים אֵלָיו מִתְהַפֵּר וְנִהְרָס, כָּל זֹאת בְּתִיאֹר מַדּוּיָק שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ כִּשְׁבָא אֶל פְּרַעֲה וּמִצִּיג לוֹ שִׁזָּה מֶה שִׁיקְרָה לְטֶבַע, אִם לֹא יָדַע לִהְיוֹת מִמוֹשְׁמַע לֹאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל.

כֵּן, לְמֹזֶל עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הַמִּצִּיאוֹת כּוֹלָה פּוֹעֶלֶת בְּאוֹפֵן פְּלִאִי לְהוֹצִיאָם מִמִּצְרַיִם. הָעוֹלָם לְטוֹבָתָם! וְזֶהוּ עוֹלָם שִׁיּוּדַע לְשָׁנוֹת אֶת טִבְעוֹ בְּכַדִּי לְהוֹבִיל מֵהֶלֶךְ שֶׁל חִירוֹת שֶׁלָּהֶם.

כְּשִׁישׁ מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, הִיקוּם כּוֹלּוֹ מַחֻבֵּר! זֹהִי אֲמִירָה חֲזָקָה מְאֹד. וּבִימֵינוּ, כִּשְׁאֲנוּ מִסְתַּכְלִים עַל אֲנוּשׁוֹת אַחַת גְּדוֹלָה שֶׁמִּתְמוּדַדֶּת בְּמִשְׁבֵּר שֶׁל טִבְעַת מִסּוּכָה, נִדְרֶשֶׁת חֲשִׁיבָה עוֹלָמִית מֵהֶם הַדְּבָרִים שֶׁאֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהַעֲמִיק וּלְחַפֵּשׂ אַחֵר שׁוֹרֶשׁם וּתִיקוֹנָם.

וּבְמִכָּתִים – זֶה הָדֵם, כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר: וְנָתַתִּי מוֹכָתִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, דָּם וְאֵשׁ וְתִמְרוֹת עֵשֶׂן.

דָּבָר אֲחֵר: בִּיד חֲזָקָה – שְׁתִּים, וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה – שְׁתִּים, וּבִמְרָא גָדֹל – שְׁתִּים, וּבְאֲתוֹת – שְׁתִּים, וּבְמִכָּתִים – שְׁתִּים. אֵלּוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם, וְאֵלּוּ הֵן:

דָּם, צִפְרֹדֶה, כְּנִים, עָרֹב, דָּבָר, שָׁחִין, בָּרָד, אֲרָבָה, חֶשֶׁךְ, מַכַּת בְּכוֹרוֹת.

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סְמָנִים: דָּצִ"ךְ עַד"ש בְּאֶחָב.

רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר: מִנֵּין אֶתָּה אוֹמֵר שֶׁלְּקוֹ

הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מִכּוֹת וְעַל הֵים לְקוֹ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת? בְּמִצְרַיִם מָה הוּא אוֹמֵר? וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטָמִים

אֶל פְּרֹעֶה: אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הוּא, וְעַל הֵים מָה הוּא אוֹמֵר? וַיֹּא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרַיִם, וַיִּדְאוּ הָעָם אֶת יְיָ, וַיֹּאמְרוּ בְּיָד וּבְמַשָּׁה עָבְדוּ. כִּמָּה לְקוֹ בְּאֲצַבֵּעַ? עֶשֶׂר מִכּוֹת. אָמֹר מֵעַתָּה: בְּמִצְרַיִם לְקוֹ עֶשֶׂר מִכּוֹת וְעַל הֵים לְקוֹ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִנֵּין שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל אַרְבַּע מִכּוֹת? שֶׁנֶּאֱמַר: יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים. עֲבָרָה – אַחַת, וְזַעַם – שְׁתֵּים, וְצָרָה – שְׁלֹשׁ, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים – אַרְבַּע. אָמֹר מֵעַתָּה: בְּמִצְרַיִם לְקוֹ אַרְבַּעִים מִכּוֹת וְעַל הֵים לְקוֹ מֵאֲתֵים מִכּוֹת.

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מִנֵּין שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל חֲמִשׁ מִכּוֹת? שֶׁנֶּאֱמַר: יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים. חֲרוֹן אַפּוֹ – אַחַת, עֲבָרָה – שְׁתֵּים, וְזַעַם – שְׁלֹשׁ, וְצָרָה – אַרְבַּע, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים – חֲמִשׁ. אָמֹר מֵעַתָּה: בְּמִצְרַיִם לְקוֹ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת וְעַל הֵים לְקוֹ חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתֵים מִכּוֹת.

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מִנֵּין שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל חֲמִשׁ מִכּוֹת? שֶׁנֶּאֱמַר: יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים. חֲרוֹן אַפּוֹ – אַחַת, עֲבָרָה – שְׁתֵּים, וְזַעַם – שְׁלֹשׁ, וְצָרָה – אַרְבַּע, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים – חֲמִשׁ. אָמֹר מֵעַתָּה: בְּמִצְרַיִם לְקוֹ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת וְעַל הֵים לְקוֹ חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתֵים מִכּוֹת.

חיי הדי!

הפיוט דיינו! בא
להבליט את
ההסתפקות במועט
והשמחה בחלקר.

כשאתה עבד, מספיק
לך להיות בן חורין.
כשאתה בן חורין, אתה
לא רודף אחר הממון
ורוצה להיות מליונר.
ועוד ועוד.

כמה טוב לנו בנקודת
החיים הזו? זו שאלה
שחייבת להיות בכל עת
למול עינינו.

הנה בשנה האחרונה
עברנו שיעור גדול
מאוד בעניין זה,
שהרבה מאוד דברים
מהחיים שהיינו רגילים
אליהם כפשוטם נאסרו
או הופסקו. ורצינו
לשוב אל החיים
הרגילים בלבד. והנה
עתה שאנו מחוסנים,
חוזרים אנו לחיים של
רגילות.

כמה מעלות טובות למקום עלינו!

אלו הוציאנו ממצרים ולא עשה בהם שפטים, דיינו.

אלו עשה בהם שפטים, ולא עשה באלהיהם, דיינו.

אלו עשה באלהיהם, ולא הרג את בכוריהם, דיינו.

אלו הרג את בכוריהם ולא נתן לנו את ממונם, דיינו.

אלו נתן לנו את ממונם ולא קרע לנו את הים, דיינו.

אלו קרע לנו את הים ולא העבירנו בתוכו בחרבה, דיינו.

אלו העבירנו בתוכו בחרבה ולא שקע צרנו בתוכו, דיינו.

אלו שקע צרנו בתוכו ולא ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה, דיינו.

אלו ספק צרכנו במדבר ארבעים שנה ולא האכילנו את המן, דיינו.

אלו האכילנו את המן ולא נתן לנו את השבת, דיינו.

אלו נתן לנו את השבת, ולא קרבנו לפני הר סיני, דיינו.

אלו קרבנו לפני הר סיני, ולא נתן לנו את התורה, דיינו.

אלו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, דיינו.

אלו הכניסנו לארץ ישראל ולא בנה לנו את בית הבחירה, דיינו.

וכאן באה השאלה הזו לפיתח. האם נדע ונשכיל לקחת את
הלקח של שנה שלמה מטלטלת שהעמידה אותנו במקום
חדש במבט על העולם והחיים ומתוכה
לכוון זווית חדשה של יחס להכל?

עַל אַחַת, כִּמְהָ וְכִמְהָ, טוֹבָה כְּפוּלָה וּמִכְפֵּלָה לַמָּקוֹם עָלֵינוּ: שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וַעֲשֵׂה בָהֶם שְׂפָטִים, וַעֲשֵׂה בְּאַלְהֵיהֶם, וְהַרְג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם, וְנָתַן לָנוּ אֶת מִמּוֹנָם, וְקִרַּע לָנוּ אֶת הַיָּם, וְהַעֲבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בַּחֲרָבָה, וְשָׁקַע צִרְנוֹ בְּתוֹכוֹ, וְסִפֵּק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהֶאֱכִילָנוּ אֶת הָעָם, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, וְקִרְבָנוּ לִפְנֵי ה' סִינִי, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְהִכְנִיסָנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

מעלות ותמונה שלמה

ההגדה מתארת לנו המון שלבים מהיציאה ממצרים על תופעותיה השונות, ההליכה במדבר, ההתקשרות של עם ישראל עם הבורא, ההגעה לארץ ישראל והמטרה - בניין בית המקדש. אם כן, ברורה המטרה והשאלה שאנחנו שואלים היא איך מגיעים אל המטרה הזו?

שני מבטים על המציאות, האחד נקרא אמונה והשני אבולוציה.

נתעלם מוויכוחים חסרי תוחלת האם הן סותרות זו את זו, אלא ננסה להבין את מרכז הרעיון שעומד בבסיסן.

האבולוציה אומרת שהמטרה היא להתגבר! מי שיש לו הכוחות והכשרונות לשרוד בסביבה המורכבת של המציאות, הוא זה שיצליח להישאר, המאבקים מחזקים ומפתחים אותו, ומביאים אותו להיות משוכלל וטוב יותר. על פי האבולוציה את המטרה מציירים תוך כדי ההליכה אליה, שכן, הצעדים שבהם פוסעים, עוזרים לברר באופן יותר נהיר את הכיוון שבעזרתו מגדירים מהי המטרה הנכספת.

האמונה מעידה שישנה מטרה שהוגדרה עוד לפני שנבראה המציאות, וכל יום במציאות עושה איזו התקדמות לקראת המטרה הזו, שכל השלבים הנם חלקים בפאזל ענקי שאין אנו יכולים לתפוס את גודלו ואת שילובו, שבונים אט אט את המטרה. אבל העיקר הוא הקברניט שמנווט את הכל - בורא עולם שמולך עליו בפועל ומגלגל את כל הסיבות וההרכבות לבניין אחד שלם של המטרה.

עם ישראל קורא לזאת: "מישהו הולך תמיד איתי!" הבורא שמלווה את כל תולדות העולם, וכל ההיסטוריה הישראלית. והוא הנותן לנו כח לעשות חיל, הוא החוסן שלנו, כשאנו יודעים שהוא פוסע לצידנו ומשגיח שהכל יתנהל לקראת הייעוד העולמי.

רָבוּ גַּמְלִיָּאֵל הָיָה אוֹמֵר: כָּל שָׁלָא אָמַר
שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח, לֹא יֵצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ,
וְאֵלּוּ הֵן: פֶּסַח, מִצָּה, וּמִזֶּרֶךְ.

יִזְהַר שְׁלָא לְהַגְבִּיָּה אֶת הַזֶּרֶעַ.

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזִמְנוֹ שְׁבִית
הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קִיָּם, עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם
שֶׁפֶסַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ
בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: וְאִמְרָתָם זָבַח פֶּסַח הוּא
לִי, אֲשֶׁר פֶּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם
בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם, וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל, וַיִּקַּד
הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲווּ.

מִרְאָה אֶת הַמִּצּוֹת לְמַסְבִּים וְאוֹמֵר:

מִצָּה זוֹ שָׂאֵנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם
שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֶקֶם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ עַד
שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים, הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וּגְאָלָם, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאפֻּ אֶת הַבֶּצֶק
אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֹגֶת מִצּוֹת, כִּי לֹא
חָמַץ, כִּי גֵרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהַתְמַהֵּמָה,
וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם.

חובתו!

חובה זו תכונה הופכית לחירות והיא
כוללת את כל החירות בתוכה כשבאה
להופיע אותה - חובה כדי להופיע חופש.

כשלמישהו יש חוב, הוא במצב שאין לו
מה שהיה אמור להיות לו, ומקבל
ממקום אחר השלמה זמנית, אותה הוא
צריך להחזיר.

כלומר, שבעל החוב הוא בחסרון
מתמיד עד שיחזיר וישלם את חובו.
והתיקון של בעל החוב - ישלם, הוא
בדיוק באותיות המילה שלם! כרגע אינו
שלם, אבל לעתיד לבוא יהיה, הוא יודע
שהוא יהיה, הוא טורח בכך הוא מרגיש
מחוייב!

האדם ללא החיסון הוא אדם חסר
במציאות הנוכחית, הוא יודע שעל ידי
הפעולה שיעשה, הוא יהיה שלם יותר,
הוא יתאים יותר למציאות, ולכן, הוא
יודע שחובה עליו לפעול להתחסן.

חובת הפסח הראשונה היא לדעת
שפסח הבורא על בתי ישראל והורה
שהם מיוחדים לו!

החובה השנייה תלויה בנו, שנדע מי
אנחנו, שאבותינו אכלו מצות כאלו
כשיצאו ממצרים ובזכותם אנו פה היום.

מָרוֹר זֶה שָׁאֲנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוּם מָה? עַל שׁוּם שֶׁמָּרוֹר הַמִּצְרִים
אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּמְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה
קָשָׁה, בַּחֲמֹר וּבִלְבָּנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשׂוֹדָה אֶת כָּל עַבְדָּתָם אֲשֶׁר
עָבְדוּ בָּהֶם בְּכָרֶךְ.
חובת המרור היא לזכור
של מרות שקשה וכואב
מאוד בהווה, ניתן להיעקר
מתור העצבות הזו מתור
אמונה שנסתדר.

בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חַיֵּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם
הַהוּא לֵאמֹר, בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יי' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם. לֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בְּלֶבֶד גָּאֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, אֲלֹא אִף אוֹתָנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר: וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם, לְמַעַן הִבִּיא אֹתָנוּ, לְתֵת לָנוּ אֶת
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּנוּ.

בכל דור...כאילו הוא יצא ממצרים - יציאת מצרים איננה אירוע חולף והרפתקה
דורית של יוצאי מצרים, היא עניין רלוונטי עבור כל אחד מאיתנו בכל דור. חלק
מהחוסן הישראלי שלנו צומח מתור ההתגברות על השעבוד שהוא הפער המרכזי
שיש בחיים. שעבוד כלשהו יהיה תמיד כלא פרטי שכולא את עצמנו בתוכו. ולא
נותן לכוחותינו לממש עצמם באופטימליות.

אם נזכור ונדע תמיד שאנחנו בנים לאלו שיצאו מהשעבוד הפיזי הקשה של
מצרים, נאמין בכוחותינו הישראליים לצאת מכל כלא ומסגר.

מַגִּבִּיהִם אֶת הַכּוֹס עַד הַלְלוּיָהּ (ויש המגביהים עד גאל ישראל).

לְפִיכֶךָ אֲנַחְנוּ חַיִּים לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפַאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַדָּר, לְבָרֵךְ, לְעֵלָה וּלְקַלֵּם לְמִי
שֶׁעָשָׂה לְאַבְוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלֹהִים: הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבָדוֹת לְחֵרוֹת מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה, וּמֵאֲבֵל לְיוֹם
טוֹב, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל, וּמִשְׁעָבוֹד לְגָאֻלָּה. וְנֹאמֵר לְפָנָיו שִׁירָה חֲדָשָׁה: הַלְלוּיָהּ.

א הַלְלוּ יְהוָה הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה. ב יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרֵךְ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. ג מִמִּזְרַח
שָׁמֶשׁ עַד מְבֹאוֹ מְהַלֵּל שֵׁם יְהוָה. ד רַם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָה עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ. ה מִי כִּיהוָה אֱלֹהֵינוּ
הַמַּגְבִּיָּה לְשַׁבַּח. ו הַמַּשְׁפִּיל לְרֹאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. ז מְקִימֵי מַעֲפָר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן. ח
לְהוֹשִׁיבֵי עַם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ. ט מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שְׂמִיחָה הַלְלוּ יְהוָה.

הללויה עבדי ה-אם הבנים שמחה הללויה

מובא ברבי נתן שהדרר לחירות היא לעבוד (עבדי ה) את הבורא בגוף ועל ידי עבודה זו, כשמקיימים מצוותיו, הגוף מזדכר ומיטהר עד שמתבטל מדרגתו הגשמית, ואזי הופכים להיות בבחינת בנים - אם הבנים שמחה!

מעבד לבן זו יציאה לחירות, זוהי הבנה של חוסן פנימי שמוביל את האדם לצאת מתור הרגיל והמובן מאליו, אל הנשאר והנשגב, אל הרצוי בעיניו ונחשק! ממקום של כפוי ונשלט למקום של רצון והגיון.

והדרך מתפתלת בנתיבים של הנחיות שזכינו להם מידי הבורא בתורתו ובקשר המופלא שנרקם בינו בין עם ישראל מיציאת מצרים ועד ימינו אנו.

הללויה [ביטוי ההלל שמודגש בליל הסדר]

המילה הללויה היא מילה מורכבת, כוללת מצד אחד את ההלל - פעולה של אמירת תודה, ומצד שני את שמו של הבורא שהוא בפני עצמו נושא מורכב ונשגב שאינו נתפס במחשבה פשוטה.

תודה היא תשובה חשובה מאוד לעניין החובה - היא הדרך המוסרית להוקיר מישהו על שסייע לך. לתת מהטוב הרוחני שלך לאחר ולהתחבר בו, והיא גם מוסר בסיסי כל כך שאיתו מתחילים על חינוך של תינוק. וכשאנו נדע לחבר אותה ואת השלם והטוב שהיא מביאה, ביחד עם השאיפה שלנו להידבק בכוונה העליונה האלוקית, אנחנו יוצרים מציאות מחוברת בין הבורא ובין המציאות - ממשים את ייעודנו בעולם.

א בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מַעַם לַעֲז. ב הִיְתָה יְהוּדָה לְקִדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּשְׁלוֹתָיו. ג הָיָם רָאָה וַיֵּנֶס הַיִּרְדֵּן יֹסֵב לְאַחֹר. ד הָהָרִים רָקְדוּ כְּאִילִים גְּבַעוֹת כְּבִנֵּי צֶאֱן. ה מָה לָךְ הָיָם כִּי תִנוֹס הַיִּרְדֵּן תֹּסֵב לְאַחֹר. ו הָהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאִילִים גְּבַעוֹת כְּבִנֵּי צֶאֱן. ז מִלִּפְנֵי אֲדֹנָי חוּלֵי אֶרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. ח הֶהָפְכִי הַצּוּר אֶגֶם מִיָּם חֲלָמִישׁ לַמַּעֲיָן מִיָּם. (תהלים קיד),

מגביהים את הכוס עד גאל ישראל.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר גָּאֵלְנוּ וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וְהִגִּיעָנוּ לַלֵּילָה הַזֶּה לֶאֱכֹל בּוֹ מִצֵּה וּמִרֹר. כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יִגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אֲחֵרִים הַבָּאִים לְקִרְאָתָנוּ לְשִׁלוֹם, שְׂמִיחִים בְּבִנְיַן עִירָךְ וְשָׂשׂוֹן בְּעִבּוּדְךָ. וְנֹאכֵל שֵׁם מִן הַזִּבְחִים וּמִן הַפִּסְחִים אֲשֶׁר יִגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבִּיחֲךָ לְרָצוֹן, וְנוֹדֶה לָךְ שִׁיר חֲדָשׁ גָּאֵל יִשְׂרָאֵל.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

שׁוֹתִין אֶת הַכּוֹס בְּהִסָּבֵת שְׂמָלָל.

נוטלים את הידים ומברכים

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדִים.

מוֹצִיא, מִצָּה

יָקַח הַמִּצְוֹת בְּסֵדֶר שֶׁהֵנִיחַ, הַפְּרוּסָה בֵּין שְׁתֵּי הַשְּׁלֵמוֹת,
וַיֹּאחֲזֵ שְׁלִשְׁתָּן בִּידוֹ וַיְבָרֵךְ "הַמוֹצִיא", יֵנִיחַ מִיָּדָיו אֶת
הַתַּחֲתוֹנָה וַיְבָרֵךְ "עַל אֲכִילַת מִצָּה" עַל הַשְּׁלֵמָה וְהַפְּרוּסָה.
אַחֵר כֵּךְ יִבָּצַע כְּזִית מִן הָעֲלִיּוֹנָה הַשְּׁלֵמָה וְכְזִית שְׁנֵי מִן
הַפְּרוּסָה וַיִּטְבֹּל בַּמֶּלַח, וַיֹּאכַל בְּהִסָּבָה שְׁנֵי הַזִּיתִים

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא
לָחֶם מִן הָאָרֶץ.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מִצָּה.

מְרוֹר

כָּל אֶחָד מֵהַמַּסְבִּים לֹקֵחַ כְּזִית מְרוֹר וּמִטְבֹּלוֹ בַּחֲרוּסָת,
חוֹזֵר וּמִנְעֵר הַחֲרוּסָת, מְבָרֵךְ וְאוֹכֵל בְּלִי הִסָּבָה.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מְרוֹר.

מוֹצִיא מִצָּה

אין הכוונה להוציא את המצות כעת,
אלא, שיש לנו בליל הסדר ברכה
כפולה על המצה. האחת היא שהיא
הלחם ולכן נברך **הַמוֹצִיא** לחם מן
הארץ, ואילו השניה היא מצוות אכילת
המצה עצמה.

מתוך כל המצוות של הסדר, דווקא
המצה שהיא לחם עוני מקבלת את
המרכזיות ואת הברכה הכפולה. הלחם
הכי פשוט, זה שנוצר מקמח מים ולא
תפח כלל,

עבורנו זהו שיעור גדול בהבנת המציאות
ובהתמקדות בעיקר. מה שיש בו יסודות
חזקים, מה שקשור לאדנים של אמת,
הוא יכול לעמוד ולהיות מרכזי.

ואילו הרבה מאוד דברים חיצוניים בעלי
רושם במציאות שלנו מפספסים את
המהות.

חוסן אמיתי יכול להיבנות רק במצב
שבו יודעים להבדיל ולהקפיד על
היסודות, להתמקד בעיקר ולא בטפל,
וזוהו ליל הסדר - להגדיר סדר עדיפויות
שראשית הצירים שלו כאן! חיבור פשוט
ועוצמתי בין הקמח והמים שמספק את
צרכיו הבסיסיים של האדם ללחם.

כל אחד מהמסבים לוקח כזית מן המצה השלישית עם כזית מרור וכורכים יחד, אוכלים בהסבה ובלי ברכה. לפני אכלו אומר (ויש נוהגים לומר לאחר האכילה).

זכר למקדש כהלל. כן עשה הלל בזמן שבית המקדש היה קיים: היה כורך פסח מצה ומרור ואוכל ביחד, לקיים מה שנאמר: על מצות ומזרחים יאכלהו.

כורך- חיבור של מצה ומרור. המצה מסמלת את החירות והגאולה ואילו המרור את השעבוד והקשיים. אז למה לערבב? הכי טוב לגמור ולמצות את עניין הרעות ולאחר מכן לטעום את הטוב והנעים, למה ביחד?

האכילה המשולבת מזכירה לנו שאין בעולם הזה אכילת חינוך של עמידה בכל החלומות שלנו כמו שאנו רואים אותם, אלא, שתמיד מעורב בתוך הטוב גם מאבק עיקש לזכות בו, התמדה כנגד הרבה מאוד מעכבים שמצירים לנו את החיים. החוסן שלנו נבנה מתוך הבנה שהחיים אינם ורודים והמאבק והקשיים מצמיחים אותנו למקום טוב יותר. לכן איננו מפתדים מהם.

שלחן עורך

אוכלים ושותים הסעודה הערוכה ונוהגים לאכול תחלה ביצים מבשלות. ולא יאכל יותר מדי, שלא תהיה עליו אכילת אפיקומן אכילה גסה.

צפון

אחר גמר הסעודה לוקח כל אחד מהמסבים כזית מהמצה שהיתה צפונה לאפיקומן ואוכל ממנה כזית בהסבה. וצריך לאכלה קדם חצות הלילה.

צפון (אפיקומן)

מצה אחת שומרים לסיום הארוחה כדי שהטעם של המצה יהיה החותם את האוכל של ליל הסדר.

זיכרון! הטמעת המסרים בתוך החיים כך שיאירו לנו את הדרך. זוהי חוליה הכרחית בחיינו המתפתחים, שכן, אם העוצמות המרכזיות של החוויות שאנו חיים לא מטות את המצפן שלנו ואת כיוונם של החיים, הרי שכל החיים הללו הולכים ומתברברים.

חוסננו הישראלי הוא בידיעתנו את יהדותנו! אנחנו יודעים מהיכן באנו ומה היה הקוד של אבותינו במצרים. ולכן, אנו מזכירים את המצה בסוף, להזכיר את הזיכרון! להשאיר את הטעם של העיקר לעוד זמן מה...

מוֹזְגִין כּוֹס שְׁלִישִׁי וּמְבָרְכִין בְּרַכַּת הַמָּזוֹן.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יי אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֻלְמִים. אֲזִי יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אֲזִי יֹאמְרוּ
בְּגוֹיִם הַגְדִּיל יי לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי. הַגְדִּיל יי לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמִיחִים. שׁוּבָה יי אֶת שְׁבִיתֵנוּ
כְּאִפְיקִים בְּנֶגֶב. הַזְרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ. הַלֹּחַ יִלֵּךְ וּבִכָּה נִשָּׂא מִשְׁךְ הַזֶּרַע בֹּא יְבוֹא בְּרִנָּה
נִשָּׂא אֶלְמָתִיו. (תהלים קכו)

שְׁלֹשָׁה שְׁאֲכָלוּ כֶּאֱחָד חִיבֵי לְזַמּוֹ וְהַמָּזְמוֹ פּוֹתַח: רַבּוֹתִי, נְבֻרָךְ!

הַמְסַבִּים עוֹנִים: יְהִי שֵׁם יי מְבָרְךְ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

הַמָּזְמוֹ אֹמֵר: בְּרִשׁוֹת מֶרֶץ וְרַבֵּן וְרַבּוֹתִי, נְבֻרָךְ (בַּעֲשֵׂרָה אֱלֹהֵינוּ) שְׁאֲכָלוּ מִשְׁלוֹ.

הַמְסַבִּים עוֹנִים: בְּרוּךְ (אֱלֹהֵינוּ) שְׁאֲכָלוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְוִבוֹ חִיֵּינוּ.

הַמָּזְמוֹ חוֹזֵר וְאֹמֵר: בְּרוּךְ (אֱלֹהֵינוּ) שְׁאֲכָלוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְוִבוֹ חִיֵּינוּ.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הֵזַן אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטוֹבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, הוּא נָתַן לָחֶם
לְכָל-בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד, וּבְטוֹבוֹ הַגְדּוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֹר לָנוּ מִזֶּן לְעוֹלָם וָעֶד,
בְּעֶבֶר שְׁמוֹ הַגְדּוֹל, כִּי הוּא אֵל זֶן וּמִפְרֶנֶס לְכָל, וּמַטִּיב לְכָל וּמַכִּין מִזֶּן לְכָל-בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא
(בְּנוֹסַח סִפְרָד מוֹסִיפִים: כְּאֹמֵר: פּוֹתַח אֶת יָדְךָ וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רָצוֹן). בְּרוּךְ אַתָּה יי הֵזַן אֶת הַכֹּל.

ובטובו חיינו

אחד מהדברים הטובים בחיים והנסתרים בהם הוא טובו של הבורא שמחיה אותנו בכל יום.

הטוב הזה הוא עמוק כל כך שאנחנו מוכנים לעשות הכל כדי להישאר בחיים, גם אם אין לנו יודעים להסביר אותו באופן ברור.

הנה דורנו חידש עוד משהו בהגברת החיים בעולם בהגברת הטוב בעולם בכך שמצא תרופה למיתת הקורונה. כל דבר שעושה האנושות להגביר את החיים מביא עוד נקודת אור לעולם, ולכן המתחסן מביא טוב וברכה לעולם.

נֹדֶה לְךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנַּחֲלַת לְאַבֹּתֵינוּ אֶרֶץ חֲמִידָה טוֹבָה וְרַחֲבָה, וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפָדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים, וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׁרֵנוּ וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלִּמַּדְתָּנוּ וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ, וְעַל חַיִּים חַו וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ, וְעַל אֲכִילַת מִזֶּן שֶׁאַתָּה זָן וּמִפְרֻס אֹתָנוּ תָּמִיד, בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה.

וְעַל הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לְךָ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ, יִתְבָּרֵךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד, כְּכַתוּב: "וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ, וּבֵרַכְתָּ אֶת יי אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לְךָ". בְּרוּךְ אַתָּה יי, עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמִּזֶּן.

רַחֵם נָא יי אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֲךָ, וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו. אֱלֹהֵינוּ, אֲבִינוּ, רֵעֵנוּ, זִוְנֵנוּ, פְּרוֹסֵנוּ וְכֻלְכָּלֵנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ, וְהַרְוֵחַ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מִהֲרָה מְכֹל צְרוּתֵינוּ. וְנָא אַל תַּצְרִיכֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ, לֹא לִידֵי מַתָּנָה בֶּשֶׁר וְדָם וְלֹא לִידֵי הַלּוֹאֲתָם, כִּי אִם לִידֵךְ הַמְּלָאָה הַפְּתוּחָה הַקְדוּשָׁה וְהַרְחֲבָה, שֶׁלֹּא נִבּוֹשׁ וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם וָעֶד.

בְּשֶׁבַע מוֹסִיפִין:

רָצָה וְהַחֲלִיצָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ הַזֶּה. כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לְשֶׁבַת בּוֹ וְלִנְחֹם בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת רְצוֹנְךָ. וּבִרְצוֹנְךָ הֵנִיחַ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹּא תֵּהָא צָרָה וְיָגוֹן וְאִנְחָה בְּיוֹם מְנוּחָתָנוּ. וְהִרְאָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּנִחְמַת צִיּוֹן עִירְךָ וּבְבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדְשְׁךָ כִּי אַתָּה הוּא בֹּעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבֹעַל הַנִּחְמוֹת.

אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ, וְיִרְאֶה וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע, וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר וְיִזְכְּרוֹנָנוּ וּפְקֻדוֹנָנוּ וְזִכְרוֹן אֲבֹתֵינוּ, וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בּוֹ דָּוִד עַבְדְּךָ, וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדְשְׁךָ, וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לְפִלְטָה, לְטוֹבָה, לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם חַג הַמִּצְוֹת הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ **לְחַיִּים טוֹבִים**; וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים חוּס וְחַנּוּן, וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה.

זְכְּרוֹנָנוּ וּפְקֻדוֹנָנוּ - יִשְׁנֵם הַרְבֵּה דְּבָרִים שֶׁאֵנוּ מְבַקְשִׁים מֵהַבּוֹרָא שִׁיזְכוֹר בְּבִרְכָּה, אֲבָל, אֲנַחְנוּ מִתְחִילִים דּוּקָא בְּנוֹ! זִכְרוֹנוּ וּפְקֻדוֹנוּ! בְּאֵמֶת מַגִּיעָה לָנוּ גְּאוּלָּה וְיִשׁוּעָה. דּוֹר דּוֹר וְאַתְגְּרִיו, וְאִין סַפֵּק שֶׁכְּשֶׁאֵנוּ מְסַתְכָלִים עַל הַתְּקוּפָה שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בָּהּ, וְעַל אֲתִגְרִיָּה הַמִּיּוֹחָדִים, כְּשֶׁשְׁמַרְנוּ עַל מִי וְמָה שֶׁאֲנַחְנוּ, אִין סַפֵּק שֶׁמַּגִּיעָה לָנוּ גְּאוּלָּה.

וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים - בְּכָל חַג יִשְׁנָה אֲנִרְגִּיָּה שֶׁהוּא מְבִיא מַעֲוָרָר בְּעוֹלָם וּבִקְשָׁתָנוּ בְּבִרְכָּה הִיא שֶׁאֲנִי הַאֲנִרְגִּיָּה תִּשְׁפִּיעַ וְתַחֲזֵק אֶת עֲרֻכָּה בְּחַיֵּינוּ. חַיִּים טוֹבִים הֵם כֹּאֲלוֹ שֶׁאֵינָם נִמְצָאִים רַק בְּמִישׁוֹר סְטָאטִי, אֲלֵא, הוֹלְכִים וּמִתְמַלְאִים בְּעוֹד וְעוֹד עוֹשֵׁר וְאוֹשֵׁר שֶׁל יְדִיעָה וְחִכְמָה וּמוֹסָר.

אֲנַחְנוּ לְאַחַר יוֹתֵר מִשְׁנָה שֶׁל הָעֵמֶדֶת עֶצֶם הַחַיִּים בְּמִרְכֵּז, וְעַתָּה יְכוּלִים אֲנוּ לְשׁוּב וּלְמַלֵּא אוֹתָם בְּעִרְכִּים וּפְעוּלוֹת מְשֻׁמָּחוֹת, מַחֲכִימוֹת וּמִתְעַלּוֹת, תּוֹכֵן יִגְבִּיר אֶת חוּסָנָם שֶׁל הַחַיִּים.

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יי, בּוֹנֵה בְרַחֲמֵי יְרוּשָׁלַיִם. (בלחש אָמֵן).

בָּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל אֲבִינוּ, מֶלְכֵנוּ, אֲדִירֵנוּ, בּוֹרְאֵנוּ, גּוֹאֲלֵנוּ, יּוֹצֵרֵנוּ, קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמִּיטִיב לְכֹל, שֶׁבְּכֹל יוֹם וָיוֹם הוּא הַיָּטִיב, הוּא הַיָּטִיב, הוּא יָיִטִיב לָנוּ. הוּא גִמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לָעֵד, לַחַן וְלַחֶסֶד וְלִרְחֻמִּים וְלִרְוַח הַצֶּלֶה וְהַצֹּלָחָה, בְּרָכָה וְשׁוּעָה, נַחֲמָה פְּרִנְסָה וְכִלְכִּלָּה, וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכֹל טוֹב; וּמִכָּל טוֹב לְעוֹלָם אֶל יַחְסָרֵנוּ.

הַרְחֵם הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד. הַרְחֵם הוּא יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁמִים וּבְאַרְצָה. הַרְחֵם הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים, וְיִתְפָּאֵר בָּנוּ לָעֵד וּלְנֶצַח נְצָחִים, וְיִתְהַדָּר בָּנוּ לָעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. הַרְחֵם הוּא יְפַרְנֵסנוּ בְּכָבוֹד. הַרְחֵם הוּא יִשְׁבֹּר עָלֵנוּ מַעַל צָוָארֵנוּ, וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ.

הַרְחֵם הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֵבָה בְּבֵית הַזֶּה, וְעַל שְׁלַחן זֶה שְׂאֻכְלָנוּ עָלָיו.

הַרְחֵם הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב, וְיִבְשֹׁר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת.

הַרְחֵם הוּא יְבַרֵךְ אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל רִאשִׁית צְמִיחַת גְּאוּלְתָּנוּ

הַרְחֵם הוּא יְבַרֵךְ אֶת חֵיילֵי צְבָא הַגָּנָה לְיִשְׂרָאֵל הָעוֹמְדִים עַל מִשְׁמַר אֶרְצוֹ

חֵיילֵי צְבָא הַהֲגָנָה לְיִשְׂרָאֵל הָעוֹמְדִים עַל מִשְׁמַר אֶרְצוֹ

הֵנָּה רֹאִים אֲנִי צְבָא מוֹפְלָא בְּמִדִּינָה מִיּוֹחַדָּת, שֶׁשׁוֹלַח אֶת חֵיילָיו לַחֲלֹק מִזֶּמֶן לְנִזְקִים בְּמִשְׁבֵּר, שֶׁמִּפְתָּח כָּלִים לְהַתְמוּדָדוֹת מוֹל נְגִיפִים, שֶׁפּוֹעֵל לְהַרְבּוֹת אֶת חֵייהֶם שֶׁל הָאֲזָרָחִים וְלֹא רַק לְהַרְגוֹ אֶת הָאוֹיְבִים בְּעוֹמְדוֹ עַל מִשְׁמַר הַמְּדִינָה, הוּא שׁוֹמֵר אוֹתָהּ מִכָּל רֶעַ, וְלֹא רַק מִצְבָּאוֹת זָרִים.

יֵצֵא לִי בְּמַהֲלָךְ הַשָּׁנָה הַנוֹכַחִית מִסֵּפֶר פְּעָמִים לְעֵבֹר בְּעִמְדוֹת הַבְּדִיקָה לְקוֹרֹנָה שֶׁל פִּיקוּד הָעוֹרֵף, וּבְכָל פֶּעַם הַתְּרַגְשָׁתִי מִחֲדָשׁ מֵהִיכּוֹלוֹת וְהַהֲפָעֵלָה.

וְנִבְרַךְ אֶת חֵיילֵינוּ שִׁישְׁלַח לָהֶם הַקֶּבֶה בְּרָכָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵיהֶם וְיִשְׁמְחוּ בַּחַג הַפֶּסַח בְּשִׂמְחַת הַגְּאוּלָּה שֶׁהֵם עֹמְדֵי מִרְכָּזֵי שְׁלָה - חֵיילֵי הָאוֹמָה.

נשׁוּי אֹמֵר: הִרְחַמְנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֹתִי, (אִם אֲבִיו וְאִמּוֹ בְּחַיִּים: וְאֶת אָבִי מוֹרִי, וְאֶת אִמִּי מוֹרֶתִי) וְאֶת אִשְׁתִּי, וְאֶת זֶרְעִי, וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי.

אִשָּׁה נִשְׁוָאָה אֹמֶרֶת: הִרְחַמְנוּ הוּא יְבָרֵךְ אֹתִי, (אִם אֲבִיהָ וְאִמָּה בְּחַיִּים: וְאֶת אָבִי מוֹרִי, וְאֶת אִמִּי מוֹרֶתִי) וְאֶת בְּעָלִי, וְאֶת זֶרְעִי, וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי.

אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבִרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב "בְּכָל" – "מְכָל" – "כָּל" □ כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כָּלֵנוּ יַחַד בְּבִרְכַּת שְׁלָמָה. וְנֹאמַר: "אֲמֵן". בְּמָרוֹם יִלְמְדוּ עָלֵינוּ זְכוֹת שֶׁתִּהְיֶה לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם. וְנִשָּׂא בְּרַכָּה מֵאֵת יי, וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁרָאֵל, וְנִמְצָא חַו וְשָׁכַל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם.

הִרְחַמְנוּ הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שְׁכָלוֹ טוֹב, יוֹם שְׁכָלוֹ אֲרוֹךְ, יוֹם שְׁצִדִּיקִים יוֹשְׁבִים וְעִמְרוּתֵיהֶם בְּרָאשֵׁיהֶם וְנִהְיֶינָּה מִזִּי הַשְּׁכִינָה, וְיִהְיֶה חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם.

הִרְחַמְנוּ הוּא יִזְכֵּנוּ לִימֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא.

מְגִדוֹל יִשׁוּעוֹת מַלְכוּת, וְעִשָּׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ, לְדוֹד וּלְזֶרְעוֹ עַד עוֹלָם. עִשָּׂה שְׁלוֹם בְּמִרוּמָיו, הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאֲמָרוּ: "אֲמֵן".

עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוּמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ

עוֹלָמֵנוּ הָאֶרֶצִי מִיוֹסֵד כִּנְגַד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שֶׁגַּם בּוֹ כּוֹחוֹת מְגוּוֹנִים וּרְבִים, שְׁעִיתִים עָרְכוּ שֶׁל אֶחָד מִנוֹגַד לְעָרְכוּ שֶׁל הָאֲחֵר וּמִשָּׁם בָּאָה הַהִשְׁפָּעָה לְמַאֲבָקִים גַּם בְּעוֹלָמֵנוּ הַתַּחְתּוֹן.

בְּסִיוָמָה שֶׁל הַבְּרָכָה אֲנוּ מְבַקְשִׁים שֶׁיִּבְרָא הַמְּצִיאוֹת יוֹרֵה בֵּה עַל הָאֲחִדוֹת שֶׁבָּה לֹא מִשְׁוִיִּים אֶת כּוֹלָם, אֲלֹא, מִתְּבָרִים לְהִרְאוֹת אֶת הַמְּרָקָם הַמִּשְׁתַּף שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִגִּרְמֵי הַשָּׁמַיִם וּמִדְּרֵי הָאָרֶץ.

עִיתִים שֶׁהַמְּאֻרְעוֹת מוֹרִים לָנוּ שִׁישׁ לָנוּ חִיבוֹר אֶחָד גָּדוֹל. הַקּוֹרוֹנָה אֵינָה מְבַדִּילָה בֵּין עַמִּים וְאֵינָה רוֹאֶה גְּבוּלוֹת שֶׁל גְּדֻרוֹת. וְרוֹמֶזֶת לָנוּ שֶׁאִם נִדְּעַ לְהִבִּיט עַל הַדֶּרֶךְ הַנִּכּוֹנָה שֶׁל הָאֲחִדוֹת, שֶׁלֹּא בְּשִׁיּוּיוֹן, אֲלֹא בְּהִתְחַבְּרוֹת, נִבְיֵא רְפוּאָה גְּדוּלָּה לְנַפְשׁ הָעוֹלָמוֹת.

יִדְאוּ אֶת יי קְדוֹשֵׁינוּ, כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו. כְּפִידִים רָשׁוּ וְרַעְבּוּ, וְדִרְשֵׁי יי לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב. הוֹדוּ לֵי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד. פּוֹתַח אֶת יְדֶךָ, וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן. בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בֵּי, וְהִיָּה יי מְבַטְחוֹ. נַעַר הֵייתִי גַם זָקֵנְתִי, וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעֱזָב, וְזֶרְעוֹ מְבַקֵּשׁ לַחֵם. יי עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן, יי יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם.

מה מקבל עז מהבורא? עמו! זהו מושג שמסובך לנו להבין, אולם, הכח להיות עם הוא כח מיוחד, ואם ישנה אומה בעולם שהיא עם בצורה אלוקית, הרי זו האומה הישראלית. כח בין דורי שהתחיל בצורה מופלאה בפסח של יציאת מצרים, ועובר בין כל הדורות כולם על ידי לילות הסדר והסיפור, על ידי המסירות של כל הדורות להיות ישראלים ולא לוותר - כל עוד בלבב פנימה נפש יהודי הומיה!

הַנִּי מוֹכֵן וּמִזְמֵן לְקִים מִצּוֹת כּוֹס שְׁלִישִׁי שֶׁהוּא כֹנֵגד בְּשׁוֹרֶת הַיְּשׁוּעָה, שֶׁאִמְר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל וּגְאֻלָּתוֹ אֶתְכֶם בְּזֵרוּעַ נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדוֹלִים.

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן.

שׁוֹתִין בְּהֶסְבֵּת שְׁמָאל.

נוהגים לפתוח הדלת, למזוג כוס (לכבודו של אליהו הנביא) ולהכריז:

שִׁכַּךְ חֲמַתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ. כִּי אֲכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נִוְהוּ הַשָּׁמַיִם. שִׁכַּךְ עֲלֵיהֶם זַעֲמֶךָ וַחֲרוֹן אַפֶּךָ יִשְׁיֶגֶם. תִּרְדֹּף בְּאֶךְ וְתִשְׁמִידִם מִתַּחַת שָׁמַיִם יי.

הלל

מוזגים כוס רביעי ואומרים עליו את ההלל:

לֹא לָנוּ יי לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ תוֹן כְּבוֹד, עַל חֲסִדְךָ, עַל אֲמַתְךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אִיָּה נָא אֱלֹהֵיהֶם, וְאֱלֹהֵינוּ בְּשָׁמַיִם, כֹּל אֲשֶׁר חִפֵּץ עָשָׂה. עֲצִבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם. פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינִים לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ. אֲזִנִּים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ, אֶךְ לָהֶם וְלֹא יִרְיֹחוּ. יְדֵיהֶם וְלֹא יַמְיִשׁוּן, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְיוּ, לֹא יִהְיוּ בְּגָרוֹנָם. כְּמוֹתָם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כֹּל אֲשֶׁר בָּטַח בָּהֶם. יִשְׂרָאֵל בָּטַח בַּיי, עֲזָרָם וּמַגָּנָם הוּא. בֵּית אֶהְרֹן בָּטַחוּ בַּיי, עֲזָרָם וּמַגָּנָם הוּא. יִרְאִי יי בָּטַחוּ בַּיי, עֲזָרָם וּמַגָּנָם הוּא.

יראי

היראה היא הזהירות הנכונה בחיים. הנה רואים אנו שהנזהרים מבורכים, בכך שהם נותנים מקום של כבוד לחיים, ומכבדים את יוקרתם ואינם מוכנים לסכן אותם. יִשְׂרָאֵל בָּטַח בַּיי, עֲזָרָם וּמַגָּנָם הוּא.

המזמור חוזר שלוש פעמים על כך שהבורא עוזר ומגן לנו. עזרה והגנה הן שתי תכונות של החוסן. מצד אחד צריך להגן שלא יהיו מפגעים, ויחד עם זאת מה שאינו נבנה בצדדים חדשים, אינו מתפתח, לא יצליח לעמוד הרבה **במקום ויעלם מתוך חוסר עוצמה פנימית, ולשם כך נדרשת עזרה.**

יִזְכְּרוּנוּ יְבָרַךְ, יְבָרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֱהֱרֹן. יְבָרַךְ יְדָאִי יי, הַקְטָנִים עִם הַגְּדֹלִים.
 יִסֹּר יי עֲלֵיכֶם, עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם. בְּרוּכִים אַתֶּם לִי, עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לִי וְהָאָרֶץ נָתַן
 לְבְנֵי אָדָם. לֹא הִמָּתִים יְהִלְלוּ יְהִי וְלֹא כָל יְרֵדֵי דוֹמָה. וְאַנְחָנוּ נִבְרַךְ יְהִי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּיָהּ:

אֶהְבֹּתִי כִּי יִשְׁמַע יי אֶת קוֹלִי, תַּחֲנוּנִי. כִּי הִטָּה אֶזְנוֹ לִי וּבִימֵי אֶקְרָא. אֶכְפוּנִי חֲבַלִּי מוֹת וּמִצָּרִי
 שְׁאוּל מִצָּאוּנִי, צָרָה וַיִּגְוֹן אֶמְצָא. וּבִשֵּׁם יי אֶקְרָא, אֲנִי יי מִלְטָה נַפְשִׁי. חֲנוּן יי וְצַדִּיק, וְאֱלֹהֵינוּ
 מִרְחָם. שְׁמֵר פִּתְאִים יי, דְּלוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחֶיכִי, כִּי יי גָּמַל עָלַי. כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי
 מִמָּוֶת, אֶת עֵינִי מִן דְּמָעָה, אֶת רַגְלִי מִדָּחִי. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יי בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. הַאֲמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר, אֲנִי
 עָנִיתִי מְאֹד. אֲנִי אִמְרַתִּי בַּחֲפוּזִי, כָּל הָאָדָם כֹּזֵב.

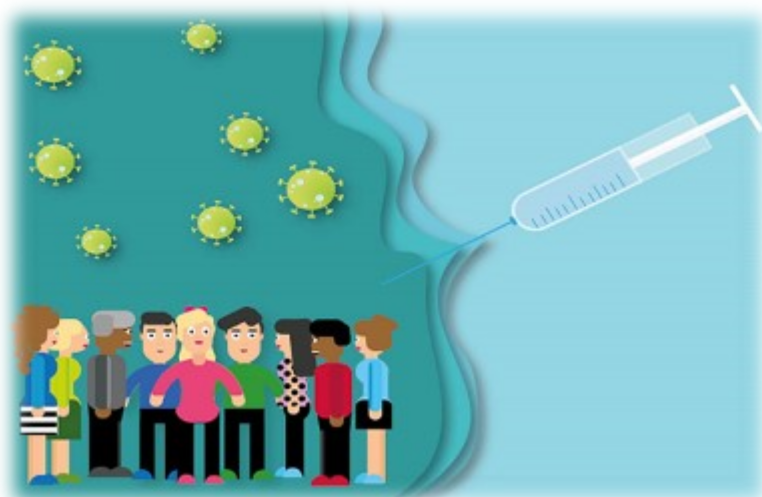
מָה אֶשִׁיב לִי כָּל תַּגְמוּלוֹהֶי עָלַי. כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבִשֵּׁם יי אֶקְרָא. נִדְרֵי לִי אֶשְׁלֵם נִגְדָה נָא לְכָל
 עַמּוֹ. יִקָּר בְּעֵינֵי יי הַמּוֹתָה לְחִסְדֵּיוֹ. אֲנִי יי כִּי אֲנִי עֹבֵדְךָ, אֲנִי עֹבֵדְךָ בּוֹ אִמְתַּךְ, פִּתְחַת לְמוֹסְרִי. לֶךְ
 אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבִשֵּׁם יי אֶקְרָא. נִדְרֵי לִי אֶשְׁלֵם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ. בְּחִצְרוֹת בֵּית יי, בְּתוֹכְכִי
 יְרוּשָׁלַיִם, הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּ אֶת יי כָּל גּוֹיִם, שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִיִּם. כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ חֶסֶדְךָ, וְאַמַּת יי לְעוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

הוֹדוּ לִי כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדְךָ. יֹאמְרוּ נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדְךָ.

יֹאמְרוּ נָא בֵּית אֱהֱרֹן כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדְךָ. יֹאמְרוּ נָא יְדָאִי יי כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדְךָ.

מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְהִי, עֲנֵנִי בְּמִרְחָב יְהִי. יי לִי לֹא אִידָא, מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. יי לִי בַעֲזָרִי וְאֲנִי אֶרְאֶה
 בְּשׁוֹנָאִי. טוֹב לַחֲסוֹת בִּי מִבִּטָּח בְּאָדָם. טוֹב לַחֲסוֹת בִּי מִבִּטָּח בְּנִדְיָבִים. כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי, בִּשְׁם יי כִּי
 אֲמִילִם. סָבְבוּנִי גַם סָבְבוּנִי, בִּשְׁם יי כִּי אֲמִילִם. סָבְבוּנִי כְּדֹבְרִים, דַּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים, בִּשְׁם יי כִּי אֲמִילִם.
 דַּחָה דְחִיתַנִּי לְנִפְל, וַיִּי עֲזָרְנִי. עֲזִי וְזִמְרַת יְהִי וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. קוֹל רְנָה וִישׁוּעָה בְּאֵהֱלֵי צִדִּיקִים, יְמִין
 יי עָשָׂה חֵיל. יְמִין יי רוֹמְמָה, יְמִין יי עָשָׂה חֵיל. לֹא אֲמוֹת כִּי אַחִיָּה, וְאַסְפֵּד מַעֲשֵׂי יְהִי. יִסֹּר יִסְרְנִי יְהִי,
 וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנִי.

מן המצר קראתי יה ענני במרחב

הרבה פעמים אנחנו מוצאים את הזמן לפנות כלפי השמים דווקא כשקשה לנו!
כשהכל בסדר אנחנו כל כך עסוקים בלרוץ מדבר לדבר ולהספיק עוד, כשאין
מה שיעצור את השטף, אין לנו זמן להסתכל כלפי השמים, אנחנו מרגישים שאנחנו
מסתדרים מצויין.

המיצר הוא התחלתה של המילה מצרים. עם ישראל יצא ממצרים! וביצאתו זו
יסוד את הדרך לכל היציאות של העולם מתוך המיצר.

המזמור מלמד אותנו שכשיוצאים מהמיצר אל המרחב זו הופעה אלוקית
במציאות, והנה אנו בשלב של יציאה מהסגרים, ואשר על כן אנו צריכים לשמוח
במרחב האלוקי שסובב אותנו כעת ולהרגיש מבורכים.

פֶּתַח לִי שַׁעַר צֶדֶק, אֲבֹא בָם, אֹדֶה יְהוָה. זֶה הַשַּׁעַר לִי, צִדִּיקִים יָבֹאוּ בּוֹ. אֹדֶךְ כִּי עָנִיתִנִי וְתָהִי לִי
לִישׁוּעָה. אֹדֶךְ כִּי עָנִיתִנִי וְתָהִי לִי לִישׁוּעָה. אֲבֹן מֶאֱסוּ הַבֹּנִים הִתָּה לְרֹאשׁ פִּנָּה. אֲבֹן מֶאֱסוּ הַבֹּנִים
הִתָּה לְרֹאשׁ פִּנָּה. מֵאֵת יְהוָה זֹאת נִפְלְאֹת בְּעֵינֵינוּ. מֵאֵת יְהוָה זֹאת נִפְלְאֹת בְּעֵינֵינוּ.
זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נִגִּילָה וְנִשְׁמָחָה בּוֹ. זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְהוָה נִגִּילָה וְנִשְׁמָחָה בּוֹ.

אֲנֵה יְהוָה, הוֹשִׁיעָה נָא.

אֲנֵה יְהוָה, הוֹשִׁיעָה נָא.

אֲנֵה יְהוָה, הַצִּלִּיחָה נָא.

אֲנֵה יְהוָה, הַצִּלִּיחָה נָא.

בְּרוּךְ הֵבֵא בָשֶׁם יְהוָה, בְּרַכְנוֹכֶם מִבֵּית יְהוָה. בְּרוּךְ הֵבֵא בָשֶׁם יְהוָה, בְּרַכְנוֹכֶם מִבֵּית יְהוָה. אֵל יְהוָה לֵנוּ.
אֲסֹרוּ חַג בַּעֲבֹתֵיכֶם עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ. אֵל יְהוָה לֵנוּ. אֲסֹרוּ חַג בַּעֲבֹתֵיכֶם עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ. אֵלִי
אֲתָה וְאֹדֶךְ, אֱלֹהֵי אֲרוֹמֶמְךָ. אֵלִי אֲתָה וְאֹדֶךְ, אֱלֹהֵי אֲרוֹמֶמְךָ. הוֹדוּ לִי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. הוֹדוּ
לִי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.

יְהַלְלוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּל מַעֲשֶׂיךָ, וְחֲסִידֶיךָ צִדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ, וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ
וְיִבְרְכוּ, וְיִשְׁבְּחוּ וְיִפְאֲרוּ, וְיִרְמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ, וְיִקְדִּישׁוּ וְיִמְלִיכוּ אֶת שְׁמֶךָ, מְלִכְנוּ. כִּי לָךְ טוֹב לְהוֹדוֹת
וּלְשַׁמֵּךְ נָא לְזִמְרָה, כִּי מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֲתָה אֵל.

א הָלָלוּ יְהוָה הַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה. ב שְׁעָמַדִּים בְּבֵית יְהוָה בְּחִצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. ג הָלָלוּ יְהוָה כִּי טוֹב יְהוָה זָמְרוּ לְשִׁמּוֹ כִּי נְעִים. ד כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ. ה כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְהוָה וְאֲדַנִּינוּ מִכָּל אֱלֹהִים. ו כָּל אֲשֶׁר חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה בַשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיָּמִים וְכָל תְּהוֹמוֹת. ז מַעֲלָה נִשְׁאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בִּרְקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מְאֻצְרוֹתָיו. ח שֶׁהָכָה בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם מֵאֲדָם עַד בְּהֵמָה. ט שָׁלַח אֶתוֹת וּמִפְתִּים בְּתוֹכָכִי מִצְרַיִם בְּפִרְעֹה וּבְכָל עַבְדָּיו. י שֶׁהָכָה גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים. יא לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי וּלְעֹוג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וְלִכָּל מַמְלָכוֹת כְּנָעַן. יב וְנָתַן אֶרֶץ נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. יג יְהוָה שֹׁמֵךְ לְעוֹלָם יְהוָה זָכָרךְ לְדֹר וָדֹר. יד כִּי יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל עַבְדָּיו יִתְנַחֵם. טו עֲצַבִּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם. טז פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵדְאוּ. יז אֲזַנִּים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם. יח כְּמוֹהֶם יְהִי עֲשִׂיהֶם כָּל אֲשֶׁר בִּטַּח בָּהֶם. יט בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת יְהוָה בֵּית אֱהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת יְהוָה. כ בֵּית הַלֵּוִי בָרְכוּ אֶת יְהוָה יֵדְאִי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת יְהוָה. כא בְּרוּךְ יְהוָה מִצִּיּוֹן שָׁכֵן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּ יְהוָה. (תהלים קלה),

כי לעולם חסדו

שני מובנים של לעולם חסדו. הראשון שהקוד שברא את המציאות הוא תמיד טוב, כולו טוב וחסד. והשני שזה לתמיד טוב, לא רק בנקודת הבריאה הראשונית, אלא, שכל הזמן העולם משתפר.

נביט לרגע על השנה שעברנו, שבה נעצרה המציאות, הפסיקו החיבורים, הבין לאומיות צנחה, הכל השתנה, הכל נראה ה=כמדורדר למקום בלתי ידוע.

אבל דווקא הקורונה הביאה הרבה תהליכים חדשים לעולם ושינתה אותו בצורה שהייתה נדרשת ממזמן. כך, העולם הולך וצומח גם מתוך תהליכים שנראים עצורים בזמן שמתחוללים.

הודו ליהוה כי טוב – כי לעולם חסדו

הודו לאלהי האלהים – כי לעולם חסדו

הודו לאדני האדנים – כי לעולם חסדו

לעשה נפלאות גדולות לבדו – כי לעולם חסדו

לעשה השמים בתבונה – כי לעולם חסדו

לרוקע הארץ על המים – כי לעולם חסדו

לעשה אורים גדלים – כי לעולם חסדו

את השמש לממשלת ביום – כי לעולם חסדו

את הירח וכוכבים לממשלות בלילה – כי לעולם חסדו

חסדו

למכה מצרים בבכוריהם – כי לעולם חסדו

וַיֵּצֵא יִשְׂרָאֵל מֵתוֹכֶם – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

בֵּיד חֲזָקָה וּבִזְרוּעַ נְטוּיָה – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

לְגִזְרֵי יָם סוּף לְגִזְרֵי יָם – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

וְהַעֲבִיד יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

וְנִעַר פְּרָעָה וַחֲלִילוֹ בַּיָּם סוּף – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

לְמוֹלִיךְ עָמּוֹ בַּמִּדְבָּר – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

לְמַכָּה מְלָכִים גְּדֹלִים – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

וַיַּהַרְג מְלָכִים אֲדִירִים – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

וּלְעֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

וַנִּתֵּן אֶרֶצָם לְנַחֲלָה – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

שֶׁבַשְׁפִּלְנוּ זָכַר לָנוּ – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

וַיַּפְרְקֵנוּ מִצְרֵינוּ – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

נָתַן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הַשָּׁמַיִם – כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:

נִשְׁמַת כָּל חַי תִּבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ יי אֱלֹהֵינוּ, וְרוּחַ

כָּל בָּשָׂר תִּפְאֵר וּתְרוֹמֶם זְכָרְךָ מְלִכְנוּ תָמִיד. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אֲתָה אֵל, וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמַפְרִיחַ וּמַדְרִיחַ בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה. אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אֲתָה. אֱלֹהֵי הָרְאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלֹהֵי כָל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת, הַמְהַלֵּל בְּרֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וַיֵּי לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן, הַמַּעֲוֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְקִיץ נֹרְדָּמִים, וְהַמְשִׁיחַ אֱלֹמִים וְהַמְתִּיר אֲסוּרִים, וְהַסּוֹמֵךְ נוֹכְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּיִים, לְךָ לְבַדְךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים.

אלו פינו מלא שירה כים, ולשונו רנה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וכירח, וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגלינו קלות כאילות, אין אנחנו מספיקים להודות לך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, ולברך את שמך, על אחת מאלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו. ממצרים גאלתנו, יי אלהינו, ומבית עבדים פדיתנו, ברעב זנתנו ובשבע כלכלתנו, מחרב הצלתנו ומדבר מלטתנו, ומחלים רעים ורבים ונאמנים דליתנו. עד הנה עזרנו רחמיך ולא עזבונו חסדיך, ואל תטשנו יי אלהינו לנצח. על כן אברים שפלגת בנו ורוח ונשמה שנפחת באפינו ולשון אשר שמת בפינו, הו הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו ויעריצו ויקדישו וימליכו את שמך מלכנו. כי כל פה לך יודה, וכל לשון לך תשבע, וכל בך לך תכרע, וכל קומה לפניך תשתחוה, וכל לבבות יראוך, וכל קרב וכליות יזמרו לשמך, כדבר שכתוב, כל עצמתי תאמרנה: יי, מי כמוך, מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגזלו. מי ידמה לך ומי ישוו לך ומי יערך לך, האל הגדול, הגבור והנורא, אל עליון, קנה שמים וארץ. נהללך ונשבחך ונפאריך ונברך את שם קדשך, כאמור: לדוד, ברכי נפשי את יי וכל קרבי את שם קדשו.

האל בתעצמות עזך, הגדול בכבוד שמך, הגבור לנצח והנורא בנוראותיך, המלך היושב על כסא רם ונשא.

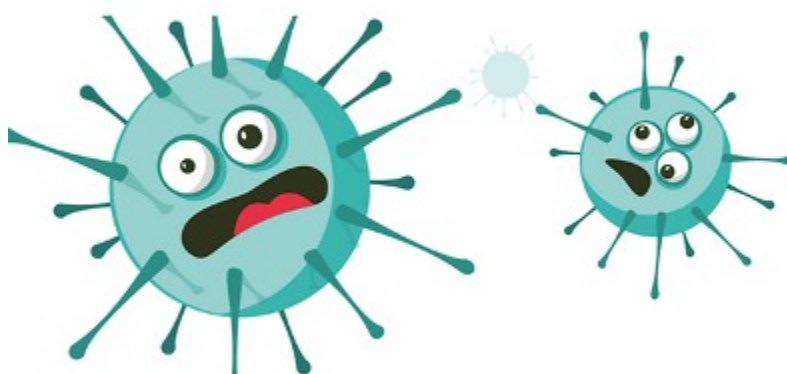
שוכן עד מרום וקדוש שמו. וכתוב: רננו צדיקים ביי, לישרים נאווה תהלה.

בפי ישרים תתהלל ובדברי צדיקים תתברך

ובלשון חסידים תתרום ובקרב קדושים תתקדש

ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל ברנה יתפאר שמך, מלכנו, בכל דור ודור. שכן חובת כל היצורים, לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, להדר, לברך, לעלה ולקלס על כל דברי שירות ותשבחות דוד בו ישי עבדך, משיחך.

ישתבח שמך לעד מלכנו, האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ, כי לך נאה, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שיר ושבחה, הלל וזמרה, עז וממשלה, נצח, גדלה וגבורה, תהלה ותפארת,

קִדְשָׁה וּמַלְכוּת, בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתְּשֻׁבּוֹת, אֵל
הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה, מֶלֶךְ אֵל חַי הָעוֹלָמִים.

הִנְנִי מוֹכֵן וּמִזְמֵן לְקִים מִצְוֹת כּוֹס רִבִּיעִי שֶׁהוּא כֹנֶגֶד בְּשׁוֹרֶת הַיְשׁוּעָה, שֶׁאִמְרַת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל "וּלְקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעַם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים".

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן.

וְשׁוֹתָה בַּהֲסָבַת שׁוּמָל

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן, וְעַל תְּנוּבַת הַשְּׂדֵה, וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה
טוֹבָה וּרְחֵבָה שְׂרָצִית וְהַנְחִלָתָ לְאֲבוֹתֵינוּ לֶאֱכֹל מִפְּרִיָּהּ וּלְשַׁבֵּעַ מִטּוֹבָהּ. רַחֵם נָא יי אֱלֹהֵינוּ עַל
יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁכָּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מִזְבִּיחְךָ וְעַל הִיכָלְךָ, וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר
הַקִּדְשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׁמְחָנוּ בְּבִנְיָנָהּ וְנֶאֱכֹל מִפְּרִיָּהּ וְנִשְׁבַּע מִטּוֹבָהּ וְנִבְרַכְךָ עָלֶיהָ
בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָהּ. (בְּשַׁבָּת: וּרְצָה וְהַחֲלִיצֵנוּ בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה) וְשִׁמְחָנוּ בַּיּוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה. כִּי
אַתָּה יי טוֹב וּמִיֻּטִּיב לְכֹל, וְנוֹדָה לְךָ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַגֶּפֶן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי
הַגֶּפֶן. (עַל יוֹ וּמִיָּץ עֲנָבִים מִתּוֹצֵרֶת הָאָרֶץ מִסִּים: כִּי אַתָּה יי טוֹב וּמִיֻּטִּיב לְכֹל וְנוֹדָה לְךָ עַל הָאָרֶץ
וְעַל פְּרִי גִפְנָהּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי גִפְנָהּ).

נִדְצָה

חֲסַל סְדוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ, כָּכָל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ. כֶּאֱשֶׁר זָכִינוּ לְסִדֵּר אוֹתוֹ, כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ.

זֶךְ שׁוֹכֵן מַעֲוֹנָה, קוֹמִים קָהֵל עֲדַת מִי מָנָה. בְּקִרְבֵּי נֵהֵל נְטַעִי כֹנֵה, פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרֻנָּה.

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה.

וּבִכְנֹ, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה:

אֲזַ רֹב נַסִּים הַפְּלֵאת בַּלַּיְלָה, בְּרֹאשׁ אֲשֶׁמוֹרֶת זֶה הַלַּיְלָה, גֵּר צֶדֶק נִצָּחְתּוֹ כְּנַחֲלֶק לוֹ

לַיְלָה, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

דָּנָת מֶלֶךְ גֵּר בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה, הַפְּחַדְתָּ אֲרָמִי בְּאֶמֶשׁ לַיְלָה, וַיֵּשֶׁר יִשְׂרָאֵל לְמִלְאָךְ וַיִּזְכַּל לוֹ

לַיְלָה, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

זֶרַע בְּכוֹרֵי פֶתְרוֹם מַחֲצֵת בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה, חִילָם לֹא מִצְאוּ בְּקוֹמָם בַּלַּיְלָה, טִיסַת נֶגִיד חֲרָשֶׁת סִלִּית

בְּכוֹכְבֵי לַיְלָה, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

יַעַץ מַחֲרֵר לְנוֹפֵךְ אוֹוִי, הוֹבֵשֶׁת פִּגְרֵיו בַּלַּיְלָה, כָּרַע בַּל וּמִצְבוֹ בְּאִישׁוֹן לַיְלָה, לֹאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה

רַז חֲזוֹת לַיְלָה, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

מִשְׁתַּכֵּר בְּכָלִי קֹדֶשׁ נִהַרְג בּוֹ בַּלַּיְלָה, נוֹשַׁע מִבּוֹר אֲרִיּוֹת פּוֹתֵר בַּעֲתוֹתַי לַיְלָה, שִׁנְאָה נֶטֶר אֲגָגִי

וּכְתַב סִפְרִים בַּלַּיְלָה, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

עוֹרֶדֶת נִצָּחַךְ עָלָיו בִּנְדָד שְׁנַת לַיְלָה, פּוֹרָה תִּדְרוֹךְ לְשׁוֹמֵר מֶה מַּלַּיְלָה, צֶרַח כְּשׁוֹמֵר וְשׁוּחַ: אֵתָא בְּקֶר

וְגַם לַיְלָה, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

קָרַב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה, רָם הוֹדַע כִּי לֶךְ הַיּוֹם אֵין לֶךְ לַיְלָה, שׁוֹמְרִים הַפְּקֵד לְעִירְךָ כָּל

הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, תֹּאִיד כְּאוֹר יוֹם חֲשַׁכַת לַיְלָה, וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה.

וּבִכֹּן וְאִמְרָתֶם זָבַח פֶּסַח

אָמַץ גְּבוּרוֹתֶיךָ הַפִּלֵּאת בַּפֶּסַח, בְּרֹאשׁ כָּל מוֹעֲדוֹת נִשְׂאֵת פֶּסַח, גְּלִית לְאַזְרְחֵי חֲצוֹת לַיִל פֶּסַח, וְאִמְרָתֶם זָבַח פֶּסַח.

דִּלְתִּיו דְּפַקְתָּ כָּחֶם הַיּוֹם בַּפֶּסַח, הִסְעִיד נּוֹצְצִים עֲגוֹת מִצּוֹת בַּפֶּסַח, וְאֵל הַבֶּקֶר רָץ זָכָר לְשׁוֹר עֶרֶךְ פֶּסַח, וְאִמְרָתֶם זָבַח פֶּסַח.

זִעְמֵנו סְדוּמִים וְלוֹהֵטֵנוּ בָּאֵשׁ בַּפֶּסַח, חֲלַץ לוֹט מֵהֶם וּמִצּוֹת אָכָה בֶּקֶץ פֶּסַח, טֹאטֵאת אֲדָמַת מֶיךָ וְנֶיךָ בַּעֲבֹרְךָ בַּפֶּסַח, וְאִמְרָתֶם זָבַח פֶּסַח.

יְהִי רָאשׁ כָּל אוֹן מַחְצֵת בְּלִיל שְׁמֹר פֶּסַח, כְּבִיד, עַל בֶּן בְּכוֹר פִּסְחָתָ בְּדָם פֶּסַח, לְבַלְתִּי תַת מַשְׁחִית לֵבָא בִּפְתָחִי בַּפֶּסַח, וְאִמְרָתֶם זָבַח פֶּסַח.

מִסְגֶּרֶת סִגְרָה בַּעֲתוֹתֵי פֶסַח, נִשְׁמְדָה מִדִּין בְּצִלִּיל שְׁעוּרֵי עֹמֶר פֶּסַח, שׁוֹרְכּוֹ מִשְׁמַנֵּי פֹל וְלוֹד בִּיקָד יְקוֹד פֶּסַח, וְאִמְרָתֶם זָבַח פֶּסַח.

עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לַעֲמוֹד עַד גָּעָה עוֹנֵת פֶּסַח, פֶּסֶד כְּתָבָה לְקַעֲקַע צוֹל בַּפֶּסַח, צָפָה הַצִּפִּית עֶרוֹךְ הַשְּׁלִיחוֹ בַּפֶּסַח, וְאִמְרָתֶם זָבַח פֶּסַח.

קָהַל כְּנִסֵּה הַדָּסָה לְשֹׁלֵשׁ צוֹם בַּפֶּסַח, רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע מַחְצֵת בַּעַץ חֲמִשִּׁים בַּפֶּסַח, שְׁתֵּי אֱלֹהֵי רָגַע תָּבִיא לַעֲוִיצִית בַּפֶּסַח, תָּעִז יָדְךָ וְתִרּוֹם יְמִינְךָ כְּלִיל הַתְּקַדֵּשׁ חַג פֶּסַח, וְאִמְרָתֶם זָבַח פֶּסַח.

כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָדָר [כֶּתֶר מְלֻכָּה].

אֲדִיר בְּמְלֻכָּה, בַּחוּר כְּהֵלֶכָה, גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ: לֵךְ וּלֵךְ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִי לֵךְ, לֵךְ " הַמְּמַלְכָה, כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָדָר [כֶּתֶר מְלֻכָּה].

דָּגוּל בְּמְלֻכָּה, הַדּוּר כְּהֵלֶכָה, וְתִיקֵיו יֹאמְרוּ לוֹ: לֵךְ וּלֵךְ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִי לֵךְ, לֵךְ " הַמְּמַלְכָה, כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָדָר [כֶּתֶר מְלֻכָּה].

זָכַאי בְּמְלֻכָּה, חֲסִין כְּהֵלֶכָה טַפְסָרִיו יֹאמְרוּ לוֹ: לֵךְ וּלֵךְ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִי לֵךְ, לֵךְ " הַמְּמַלְכָה, כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָדָר [כֶּתֶר מְלֻכָּה].

יַחִיד בְּמְלֻכָּה, כְּבִיר כְּהֵלֶכָה לְמוֹדָיו יֹאמְרוּ לוֹ: לֵךְ וּלֵךְ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִי לֵךְ, לֵךְ " הַמְּמַלְכָה, כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָדָר [כֶּתֶר מְלֻכָּה].

מוֹשֵׁל בְּמְלֻכָּה, נוֹרָא כְּהֵלֶכָה סִבִּיבֵיו יֹאמְרוּ לוֹ: לֵךְ וּלֵךְ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִי לֵךְ, לֵךְ " הַמְּמַלְכָה, כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָדָר [כֶּתֶר מְלֻכָּה].

עֲנִין בְּמְלֻכָּה, פּוֹדֶה כְּהֵלֶכָה, צְדִיקֵיו יֹאמְרוּ לוֹ: לֵךְ וּלֵךְ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִי לֵךְ, לֵךְ " הַמְּמַלְכָה, כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָדָר [כֶּתֶר מְלֻכָּה].

קְדוֹשׁ בְּמְלֻכָּה, רַחוּם כְּהֵלֶכָה שְׁנֵאֲנֵיו יֹאמְרוּ לוֹ: לֵךְ וּלֵךְ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִי לֵךְ, לֵךְ " הַמְּמַלְכָה, כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָדָר [כֶּתֶר מְלֻכָּה].

תִּקְיָה בְּמְלֻכָּה, תּוֹמֵךְ כְּהֵלֶכָה תְּמִימֵיו יֹאמְרוּ לוֹ: לֵךְ וּלֵךְ, לֵךְ כִּי לֵךְ, לֵךְ אִי לֵךְ, לֵךְ " הַמְּמַלְכָה, כִּי לֹא נֶאֱמַר, כִּי לֹא יֵאָדָר [כֶּתֶר מְלֻכָּה].

אֲדִיר הוּא יְבִנֶּה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב.

בְּמַהֲרָה, בְּמַהֲרָה, בִּימֵינוּ בְּקֶרֶב. אֵל בָּנָה, אֵל בָּנָה, בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.

בְּחוֹר הוּא, גָּדוֹל הוּא, דָּגוּל הוּא יְבִנֶּה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב. בְּמַהֲרָה, בְּמַהֲרָה, בִּימֵינוּ בְּקֶרֶב. אֵל בָּנָה, בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.

הַדּוֹר הוּא, וְתִיק הוּא, זֶכַאי הוּא, חָסִיד הוּא יְבִנֶּה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב. בְּמַהֲרָה, בְּמַהֲרָה, בִּימֵינוּ בְּקֶרֶב. אֵל בָּנָה, אֵל בָּנָה, בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.

טְהוֹר הוּא, יַחֲיד הוּא, כַּבִּיר הוּא, לְמוֹד הוּא, מֶלֶךְ הוּא יְבִנֶּה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב. בְּמַהֲרָה, בְּמַהֲרָה, בִּימֵינוּ בְּקֶרֶב. אֵל בָּנָה, אֵל בָּנָה, בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.

נוֹרָא הוּא, סַגִּיב הוּא, עֲזוּז הוּא, פּוֹדֶה הוּא, צַדִּיק הוּא יְבִנֶּה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב. בְּמַהֲרָה, בְּמַהֲרָה, בִּימֵינוּ בְּקֶרֶב. אֵל בָּנָה, אֵל בָּנָה, בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.

קְדוֹשׁ הוּא, רַחוּם הוּא, שְׂדֵי הוּא, תַּקִּיד הוּא יְבִנֶּה בֵּיתוֹ בְּקֶרֶב. בְּמַהֲרָה, בְּמַהֲרָה, בִּימֵינוּ בְּקֶרֶב. אֵל בָּנָה, אֵל בָּנָה, בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ, אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ..

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבִּשְׂמַיִם וּבָאָרֶץ:

שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ, שְׁנַיִם אֲנִי יוֹדֵעַ.

שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבִּשְׂמַיִם וּבָאָרֶץ:

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ, שְׁלֹשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ.

שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבִּשְׂמַיִם וּבָאָרֶץ:

אֲרַבַּע מִי יוֹדֵעַ, אֲרַבַּע אֲנִי יוֹדֵעַ.

אֲרַבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע־שָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ, חֲמִשָּׁה אֲנִי יוֹדֵעַ.

חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אֲרַבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע־שָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:

שֵׁשָׁה מִי יוֹדֵעַ, שֵׁשָׁה אֲנִי יוֹדֵעַ.

שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אֲרַבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע־שָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:

שִׁבְעָה מִי יוֹדֵעַ, שִׁבְעָה אֲנִי יוֹדֵעַ.

שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אֲרַבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע־שָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:

שְׁמוֹנֶה מִי יוֹדֵעַ, שְׁמוֹנֶה אֲנִי יוֹדֵעַ.

שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אֲרַבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע־שָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:

תְּשַׁעָה מִי יוֹדֵעַ, תְּשַׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ.

תְּשַׁעָה יְרַחֵי לֵדָה, שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אֲרַבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע־שָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:

עֶשְׂרֵה מִי יוֹדֵעַ, עֶשְׂרֵה אֲנִי יוֹדֵעַ.

עֶשְׂרֵה דְּבָרִיא, תְּשַׁעָה יְרַחֵי לֵדָה, שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אֲרַבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע־שָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:

אֶחָד עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ, אֶחָד עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ.

אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבֵי־אֵשׁ, עֶשְׂרֵה דְּבָרִיא, תְּשַׁעָה יְרַחֵי לֵדָה, שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת, שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוֹמְשֵׁי תוֹרָה, אֲרַבַּע אִמָּהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַע־שָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:

**סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמֵשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ
שֶׁבַשְׁמַיִם וּבָאָרֶץ:**

שְׁנַיִם עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ, שְׁנַיִם עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ.

**שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבִטִיָּא, אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבֵיָּא, עֶשְׂרֵה דְבָרִיָּא, תְּשַׁעַה יְרַחֵי לְדָה, שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה
יְמֵי שְׁבִתָּא, שְׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמֵשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת
הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַשְׁמַיִם וּבָאָרֶץ:**

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ, שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ.

**שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִדְּיָא. שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבִטִיָּא, אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבֵיָּא, עֶשְׂרֵה דְבָרִיָּא, תְּשַׁעַה יְרַחֵי לְדָה,
שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה, שִׁבְעָה יְמֵי שְׁבִתָּא, שְׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, חֲמִשָּׁה חוּמֵשֵׁי תוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת,
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת, שְׁנֵי לַחֹת הַבְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַשְׁמַיִם וּבָאָרֶץ:**

אחד מי יודע?

האחד כולל בתוכו ומתוכו הכל, וכשאנו מסתכלים בכל התופעות העולמיות ורואים כיצד ישנם
דברים שנראים לנו סותרים את המגמה, שמקלקלים, שמחלים אתה מציאות וגורמים לה צער
בעיניים שלנו, תשובה אחת יש לעניין, אחד מי יודע?

עולמנו אחד הוא! לא בבדידותו, אלא, באחדותו, בשייכותו לבריאה שיש בה רצון ומחשבה של
האחד שברא אותה, ולכן, כל הפעולות, גם אלו שאנחנו עדיין לא מבינים אותן, פועלות מתוך
המחשבה הזו.

לכן אנו מסיימים בפיוט ששואל על האחד הזה מתי כבר נזכה להבין אותו, מתי נוכל להפנים
אותו ולדעת להסתכל בגובה אחר על החיים, להעמיק להם משמעות מתוך האחדות הזו של
המציאות.

מסע החיים הישראלי היוצא ממצרים, מהמיצרים, הולך אל האחד אל: "והיה ביום ההוא יהיה
ה אחד ושמו אחד".

נתפלל לרפואת כל חולי ישראל וכל חולי העולם כולו ושהאחד יסיר מעמו ומנחלתו כל
מחלה ודבר ומגיפה וישמחנו באותו היום הגדול והנורא במהרה בימינו אמן.

חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא

דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא שׁוֹנְרָא וְאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא כְּלָבָא וְנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא חוּטְרָא וְהִכָּה לְכָלְבָּא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא..

וְאַתָּא נוֹרָא וְשַׂרְף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכָלְבָּא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא מִיָּא וְכַבָּה לְנוֹרָא, דְּשַׂרְף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכָלְבָּא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא תּוֹרָא וְשִׁתָּה לְמִיָּא, דְּכַבָּה לְנוֹרָא, דְּשַׂרְף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכָלְבָּא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא הַשְׁוֹחֵט וְשַׁחַט לְתּוֹרָא, דְּשִׁתָּה לְמִיָּא, דְּכַבָּה לְנוֹרָא, דְּשַׂרְף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכָלְבָּא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא מִלֶּאךְ הַמּוֹת וְשַׁחַט לְשׁוֹחֵט, דְּשַׁחַט לְתּוֹרָא, דְּשִׁתָּה לְמִיָּא, דְּכַבָּה לְנוֹרָא, דְּשַׂרְף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכָלְבָּא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשַׁחַט לְמִלֶּאךְ הַמּוֹת, דְּשַׁחַט לְשׁוֹחֵט, דְּשַׁחַט לְתּוֹרָא, דְּשִׁתָּה לְמִיָּא, דְּכַבָּה לְנוֹרָא, דְּשַׂרְף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכָלְבָּא, דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא, דְּאַכְלָה לְגְּדִיָּא, דְּזַבִּין אַבָּא בְּתַרִּי זְוִי, חַד גְּדִיָּא, חַד גְּדִיָּא.

וְאַתָּא הַקְדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

גלגל סובב הוא בעולם, שזה שולט בזה ומעליו זה ששולט בו, ומעל הכל בורא העולם שמסדר את מהלכה של המציאות לטובה. יהי רצון שסדר הפסח שלנו יסדר לנו מחשבות טובות העולות בקנה אחד עם רצונו יתברך ונגיע במהרה למציאות בריאה ושלמה.

